

MINDEN OLIVASONK NYER!

BUDAPEST

M. Kir. Külügymin. sajtóarchivuma

I. Díszter 2

Sorsjátékon, csak szelvényt kell gyűjteni

Sírhely

oštarina plačena u gotovom!

Cena - ára 1/2 dinár

Reggeli Ujság

18. évfolyam 90. szám

Urednik - Szerkeszti
Andréc Dezso

Noviszád, 1937 április 3, szombat

A nemzetiek további előnyomulása a biscayai fronton

Az offenziva célja Bilbao elfoglalása

Bilbao körül a nemzetiek előnyomulása tovább tart.

A megindított hadművelet arra irányulnak, hogy a nemzetiek hűfaluikba kerítsék Bilbao városát.

A Havas iroda tudósítójának jelentése szerint a nemzetiek támadása a biscayai arcvonalon csütörtökön ugyanolyan hevességgel folyt tovább, mint az előző napon. A kormánycsapatok kénytelenek voltak meghátrálni.

A nemzetiek tüzéségének főtévékenysége arra irányult, hogy megszakítsa a kormánycsapatok összeköttetését Durango felé.

A város környékét a nemzetiek repülői bombázták.

A nemzetiek repülői csütörtökön Bilbao felett keringtek. A városra rőpcédulákat szórtak le, amelyeken szabad elvonulást ígérnek a milícia ama tagjainak, akik leteszik a fegyvert.

BOMBÁZOTT KÓRHÁZ

Llano tábornok a sevillai rádióban kijelentette, hogy

a kormány repülőgépei bombázták a cordobai kórházat. A bombázásnak sok áldozata volt.

Megtörülés Llano elrendelte Haen város bombázását, ahol a bombák szintén súlyos károkat okoztak. Llano végül ismételt megcáfolta a Franco elleni összeesküvéseiről terjesztett híreket.

A Reuter iroda gibraltári jelentése szerint

a kormány két repülőgépe csütörtök délután bombázta Ceutát.

A robbanásokat Gibraltárban jól hallották.

A POSOBLANCOI HARCTER

Mint a Havas iroda Anduharbo jelenté,

a köztársaságiak a posoblancoi körzetben tovább folytatták előnyomulásukat és visszaszerezték két héttel ezelőtti elvesztett állásaikat.

A jelentés szerint a kormánycsapatok a legrövidebb időn belül elfoglalják Ovejo városát, amely 27 kilométernyire délre van Posoblanco-tól. A köztársasági haderő Posoblanco-tól nyugatra, Bonaroi és Belmes irányában is előnyomul.

MEXIKÓ NEM MARAD SEMLEGES

Washingtonból jelentik: Mexikó washingtoni követe hivatalosan közölte az Egyesült Államok kormányával, hogy a mexikói kormány

A kisantant külügyminiszterei Offensége Pávle régenshercegnél

Vépetért a külügyminiszterek beográdi konferenciája

A kisantant három államának külügyminiszterei tegnap délután folytatták megbeszéléseiket, amelyek félegy óráig tartottak. A délelőtti tárgyaláson megvitatták dr. Hodzsa Miján bécsi megbeszéléseinek eredményét is. Fél egy órakor a külügyminiszterek megszakították tanácskozásukat és a délnyeli fehér palotába mentek, ahol Offensége Pávle régensherceg kihallgatáson fogadta őket. A kihallgatás után Offensége a régensherceg és Offensége Oiga hercegnő ebéden látták vendégül a külügyminisztereket.

Délután dr. Krofta csehszlovák és Autonescu román külügyminiszter látogatást tettek dr. Sztankovics Radenko és dr. Perovics Ivó régenseknél.

A kisantant külügyminisztereinek állandó tanácsa délután félhat órakor ült össze a záróülésre. A három külügyminiszter még egyszer összegezte álláspontját az időszerű kérdésekkel kapcsolatosan és utána megszövegezték a nyilvánosság számára kiadandó kommuniké szövegét.

Este fél hét órakor fogadták a külügyminisztérium szalonjában az újságírókat, akik előtt felolvasták a kommuniké. A három külügyminiszter ebben leszögezi Jugoszlávia, Csehszlovákia és Románia egységes állásfoglalását az időszerű kérdésekkel kapcsolatosan. Csehszlovákia és Románia külügyminiszterei megértéssel fogadták Jugoszláviának Bulgáriával kötött örökös barátsági szerződését és az Olaszországgal megkötött egyezményt, mivel ezek mind az egyetemes béke szolgálatában állnak, ami a kisantant főcélja. A három külügyminiszter a dunai államok gazdasági együttműködése tekintetében is teljes mértékben azonos álláspontot képvisel és így a kisantant állandó tanácsának beográdi konferenciája ismételt megálapította a három szövetséges állam együttes felfogását minden fontos kérdésben.

Este kilenc órakor dr. Sztójadinovics Milán miniszterelnök külügyminiszter a gárda otthonban diszvacsorát adott a két vendég külügyminiszter tiszteletére.

A beográdi konferenciával kapcsolatosan a jugoszláv sajtón kívül a csehszlovák, román és francia lapok is rámutatnak arra, hogy a kisantant teljesen szilárd és mindazon hírek, amelyek közeli felbomlásáról szólnak, teljesen alaptalanok. A romániai és csehszlovákiai lapok Beogradba küldött munkatársai mind megnyugtató jelentéseket küldtek lapjaiknak, úgy hogy a román és csehszlovák közvélemény is megnyugodott a kisantant egységét és bonthatatlanságát illetően.

továbbra is nyíltan támogatja a valenciai kormányt, még pedig nemcsak erkölcsileg, hanem anyagiilag is.

A VALENCIAI KORMÁNY JEGYZÉKE

Párisból jelentik: A spanyol köztársasági kormány feltűnést keltő jegyzéket intézett a londoni semlegességi bizottságban képviselt hatalmakhoz. A jegyzékben

a valenciai kormány azzal vádolja Olaszországot, hogy megszegte a népszövetségi alapszabályokat és a benemavatkozási egyezményt, mert fegyveres erőt küldött Spanyolországba.

A jegyzékhez különböző iratok vannak mellékelve, amelyekkel a spanyol kormány igazolni kívánja állításait. Ezeket az iratokat állítólag olasz katonáknál találták, kikiket a guadalajarai fronton ejtettek foglyul. A jegyzéket Del Vayo külügyminiszter írta alá.

Két vonat összeütközött, - 12 halott

Londonból jelentik: Pénteken délelőtt közvetlenül a Viktoria pályaudvar bejáratánál két vonat összeütközött. A vasúti szerencsétlenségnek 12 halottja van, míg a sebesültek száma 50. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a Croydon melletti Coulsdonból érkező villamosvonat az állomáson hátulról belefutott egy másik villamosvonatba, amely kifelé haladt a pályaurvarról.

Meghalt Tormay Cecil, az ismert író

Budapestről jelentik: Tormay Cecil, az ismert író péntek reggel 5 órakor mátraházi villájában meghalt. Már régebben náthalázból támadt szivbajban szenvedett. Az utóbbi években állandóan mátraházi villájában tartózkodott. Gyakran kirozta szivrohamok. Pénteken hajnalban újabb szivroham lepte meg, amely végzett vele. Halála hírére Mátraházra utazott két fivére: Tormay Géza államtitkár és Tormay Béla, a magyar postatakarék vezérigazgatója. Tormay Cecil tagja volt a szellemi együttműködés genfi nemzetközi bizottságának is. Műveit sok nyelvre lefordították.

Csak az egész, kerettel együtt kivágott szelvény érvényes!

Magyarázat a szelvénygyűjtéshez

Százhetvenhat szelvényt kell kivágni és egyszerre beküldeni. Annak idején közöljük majd, hogy a szelvényeket mikor kell beküldeni.

A Reggeli Újság 100 egynegyedes sorsjegyet vásárol és a száz sorsjeggyel mind az öt húzáson játszik, miniszteri engedély alapján. Ha időközben valamelyik sorsjegy nyer, a nyereményen újabb sorsjegyeket veszünk, a már meglévő százon kívül.

Az ötödik húzás után a nyereményeket egyenlő részben osztjuk szét a szelvénybeküldők között.

A szelvények gyűjtését bármikor meg lehet kezdeni.

Reggeli levél

Petrovity vagy Petrovics?

Vasárnap egy bácskai községen labdarugómérkőzés volt, amelyről szóló tudósítást két napilapban is elolvastam. Az egyik szerint a mérkőzést Petrovity, a másik szerint Petrovics vezelte. Ez a kétféle írásmód minden külön figyelmeztetés nélkül is rádobbant az értelmes olvasót arra a veszélyre, amely a magyar helyesírást és nyelvünk tisztaságát fenyegeti az utódállamokban, amelyekben egyre jobban kiütöközik nyelvünkön a többségi szláv beszéd és írásmód hatása.

A nyelv élő, tehát fejlődő és változó valami, elkerülhetetlen, hogy a szomszédos nyelvterületek kölcsönösen egymás befolyása alá ne kerüljenek. Így van ez a világ minden nyelvével s tudjuk, hogy a magyarban is rengeteg szláv, német és latin szó honosodott meg, az utóbbiak azért, mert egészen a múlt század elejéig latin volt a magyar középosztály társalgási nyelve. Innen van az, hogy a közéleti férfi még ma sem vonja le például térfogásának következményeit, hanem inkább men talításának konzekvenciáit s hogy az előkelő közönség nem azért megy el a hangversenyre, mert Toscanini vezényli a zenekart, hanem az elit publikum azért megy el a koncertre, mert Toscanini dirigálja az orkesztert. Pardon, azaz bocsánat, ha valakit megbántanak, de a félművelt emberek nehéz leszoktatni az idegen szavak fitogtatásáról, ebbe már bele kell törődnünk... Ezenkívül régi panasz az is, hogy mennyit vétünk nyelvünk egyedülálló szépségeinek, az ikes és iktelen igék, a tárgyias és tárgyaltalan ragozás makkas összekeverésével s ma már csak a bogarasok fülét bántja, ha valaki nyáron „meginnék” helyett „meginna” egy pohár sört. (Váljon illetve válják egészségére) Ezen nincs mit csodálkozni, a legtöbb ember az életben elfelejti azt, amit az iskolában tanult, jó könyveket venni vagy olvasni ritkán van pénze-ideje s így egyetlen szellemi tápláléka az újság.

amit a robotmunka gyors ütemében nem min-ig szerkesztenek úgy, hogy kibírni az Akadémia nyelvészeinek bírálatát.

Mondom azonban, mindezek a szépség hibák a magyar nyelv általános betegségi tünete, én pedig itt csak azokra a sajátos bűnök-re akarom felhívni a figyelmet, amelyekkel a Jugoszláviában élő magyarság vét legnagyobb kincsét, a nyelvet ellen. Ezek a hibák nagyjában kétfélék.

Az első az, hogy kezd ránkragadni a szerb fonetikus beszéd- és írásmód, kezdjük elhanyagolni a kettős mássalhangzókat és egyes szavakat már mi is a kiejtésük szerint írunk. Sokan vannak, akiknek érdeke, hogy beográdi lapokat is olvassanak s ezeknél aztán szerb mintára „ahhoz” helyett „ajhoz”, „jätssza” helyett „jätssa”, „vállal” helyett „vállal” és ehhez hasonló egyszerűsítések-re bukkanunk. A fiataloknál pedig, akik szerb iskolába járnak, nem is csoda, ha „golya” helyett „gója” hozza a kisbabát. Ez az írásmód azután töltök átterjed azokra is, akik nem olvasnak beográdi lapokat és nem jártak szerb iskolába s lassan közhasználatúvá lesz... Ide tartozik a Petrovics-Petrovity probléma is, amely szintén csak nálunk merült fel, mert némelyek szolgálai módon akarják utánozni a szerb-horvát névgyözdést, amely ott valóban „ity” és nem „ies”. Évekkel ezelőtt volt is már nagy vita arról és Szentelény az „ity” mellett karóskodott, ami éppolyan tévedése volt, mint a hírhedt „locale couleur” erőtletése. Mindkét párt elég okos érvekkel támasztotta alá a saját vélt igazát, de ezt a kérdést nem lehet érvekkel eldönteni, ezt a kérdést a legilletékesebb helyen, a törzsmagyar nyelvterületen már régen eldöntötték. Magyarországon Festetics grófok vannak és nem Festetities az iskolában Brankovics Györgyről és nem Brankovity Györgyről tanultunk, a Magyar Nemzeti Bank kormányzója Popovics Sándor volt és nem Popovity Sándor, a Szépművészeti Múzeum igazgatója pedig Petrovics Elek és nem Petrovity Elek. Nekünk minden indokolás nélkül ehhez kell tartanunk magunkat, mert nem vezethetünk be külön helyesírást, ahogy az erdélyiek sem igazodnak a román, sem a felvidékiek a szlovák helyesírás után.

Négyszázezer amerikai bányász sztrájkra készül

Ujabb munkabeszüntetések a gépkocsiiparban

Newyorkból jelentik: Az amerikai bitumenbányákban a sztrájk elkerülhetetlennek látszik. A sztrájk kitörését péntekre várják. A munkaadók és a bányászszervezet megbízottai között folyó megbeszélések, amelyek teljes három napon át tartottak, végleg megszakadtak. A tárgyalásokban Louis, az amerikai ipari munkásszövetség elnöke is résztvett. Ha a sztrájkra sor kerül, akkor 400 ezer bányamunkás hagyja abba a munkát.

Detroitból jelentik: Csütörtökön

a detroiti gépkocsiiparban újabb munkabeszüntetésre került a sor.

A clevelandi Fisherbody gyárban 18.000 munkás lépett sztrájkba.

Később hétezeren ismét felvették a munkát. A sztrájk következtében a Pontieck gyárban, amely a General Motors fiókja, továbbá a Fisherbody és a Chevrolet-gyárban szünetel a munka. A Chrysler-nüvekben kitört sztrájk, úgy lát- szik, április 9-ig, a Michigan-állambeli választások napjáig véget ér.

—G—

Marsallbotot ajánlanak fel Ludendorffnak

A kitüntetést tábornoki küldöttség nyújtja át az ősz hadvezérnek

Bécsből jelentik: A Wiener Zeitung azt a feltűnést keltő berlini hírt közli, hogy

Ludendorff tábornoknak felajánlják a tábornagi címet.

Ezt a méltóságot már Ludendorff 70. születésnapján felajánlotta Hitler, de Ludendorff akkor nem fogadta el. Most — tekintettel az ősz hadvezér érzékenységre — úgy járnak el, hogy

Mackensen tábornagy és Blomberg hadügyminiszter vezetésével német tábornokok küldöttsége keresi fel Ludendorffot és Hitler megbízásából

arra kéri, fogadja el a marsallbotot.

A lap tudósítója megállapítja, hogy ebben is a hadsereg vezetői és közeli körében követt politika teljes győzelmét kell látni.

A tábornoki kar politikája a legutóbbi hetekben is nagyon jelentős sikert aratott, amikor a berlini hivatalos körököt visszatartotta a spanyolország-ig kaáandtól.

A harmadik birodalom most már teljesen visszavonult a polgárháborúba való beavatkozástól.

—O—

Sokan talán tulzásnak tartják, hogy nyelvünk tisztasága érdekében félreverjük a haragot ilyen látszólagos esekélyiségekről. Pedig amennyire igaz, hogy nyelvben él a nemzet, annyira igaz az is, hogy a bajt megelőzni kell, nem pedig utólag orvosolni. Tesék csak elgondolni a fejlődési folyamatot, amellyel az Amerikába vándorolt színmagyar ember utódai átvedlenek amerikaiakká. Ő maga még csak ötven angol szót kever a beszédébe, a gyermekei már ötszázat, az unokái e ret és az ükunokái már azt is elfelejtik, hogy valamelyik ősük nem a Michigan-tónál, hanem a Tisza partján született.

Hogy hogyan ne beszéljünk és hogyan ne írjunk, annak felsorolása nem újságba, hanem szaklapba való. De nincs is rá szükség, mert sokkal könnyebb arra felelni, hogyan beszéljünk és hogyan írjunk. A válasz rövid és egyszerű: úgy, ahogy a törzsmagyar nyelvterületen beszélnek és írnak. Mert, ha itt külön vajdasági vagy valék-nyelvet alakítunk ki, sokkal messzebb esünk a magyarságtól, mint amennyire az országhatár elválasztott tőle.

Blazsek Ferenc

KI...
A...
igazga...
sági ü...
Az ül...
dar ig...
képtel...
telre...
tézke...
mondo...
a mun...
és bal...
zott s...
nem r...
a kold...
elnöke...
és Cvo...
litikai...
pénzüg...
val éle...
telensé...
szóló...
életbel...
ának 22...
zé tett...
felügye...
va e r...
gát és...
gulag...
lomal...
dr. Szt...
terelnö...
sa szoc...
A gy...
egy ha...
gyűlés...
ság, a...
tését t...
is. Itt n...
az inté...
mult es...
vics Szt...
könyvi...
gin Ale...
Saresan...
főnökné...
viselői...
A sel...
dr. Szar...
kórház...
zetőjét...
biztosí...
gének or...
rás lett...
dik orvo...
nek hat...
hon felü...
zatot irr...
iváni or...
réssel f...
hogy Ba...
adminisz...
Szombor...
a szubot...
telékéből...
intézethe...
Tekint...
évről-évr...
tisztvisel...
az épüle...
igazgató...
munkásb...
helyére...
melybe a...
is elhely...
Ujkéri...
és Barab...
nyugdijaz

„Jöjjön elsején”

Holnap délután 1/4 órai kezdettel a Szlobodában másodszer
 vigjáték 3 felvonásban 6 képben. Irták: Békeffi István és Stella Adorján
 Mélyen leszállított helyárak ülőhely 20, 15, 10 és 5 din. Erkély 15 - dinár Allóhely 5 - dinár

Kibővítik a szombori munkásbiztosító épületét

Az igazgatóság ülése

A szombori munkásbiztosító igazgatósága a napokban tartott igazgatósági és felügyelő bizottsági ülést az intézet helyiségében. Az ülésen dr. Dragin Alekszandar igazgató ismertette a munkaképtelenség, öregség és halálessétekre szóló biztosítás és azok intézkedéseit. Dragin igazgató elmondta beszédében, hogy eddig a munkásbiztosítás csak betegség és baleset biztosításra szorított, s ha a munkás kiöregedett, nem maradt részére más, mint a koldusbot. A jelenlegi kormány elnöke dr. Sztojadinovics Milan és Cvetkovics Dragin a szociálpolitikai miniszter végül az 1936-37 pénzügyi törvény 2 paragrafusával életbeléptették a munkaképtelenség, öregség és halálessétre szóló biztosítást. A rendelkezések életbeléptése, valamint alkalmazásának módjait az 1937. évi március 22. hivatalos lapban már közölték. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság tagjai belátva a rendelkezés nagy fontosságát és szociális előnyeit, egyhangúlag elhatározták, hogy ez alkalommal üdvözlőtáviratot küldenek dr. Sztojadinovics Milan miniszterelnöknek és Cvetkovics Dragin a szociálpolitikai miniszternek.

A gyűlés tárgysorozatán mintegy hatvanöt pont szerepelt. A gyűlés elfogadta az igazgatóság, a felügyelő bizottság jelentését továbbá a zárszámadásokat is. Itt megemlékeztek arról, hogy az intézet nyereséggel zárta a múlt esztendőt s egyben Vlazkovic Szevan indítványára jegyzőkönyvi köszönetet mondtak Dragin Alekszandar igazgatónak és Sarcanszki Jovanka könyvelési főnöknek, valamint az egész tisztviselői karnak.

A sebészeti osztály főorvosul dr. Szamardzsija Milivojic, a báni kórház sebészeti osztályának vezetőjét választották. A munkásbiztosító kupuszinaí kirendeltségének orvosa pedig dr. Szabó András lett. Elhatározták egy negyedik orvosi állás létesítését is, akinek hatáskörébe a napközi otthon felügyelete is tartozna. Pályázatot írnak ki a prigrivicaszvetiváni orvosi állásra. Továbbá kéreással fordulnak a központhoz, hogy Bajmok községet, melynek adminisztrációs beosztása már Szomborhoz tartozik, vegyék ki a szuboticaí munkásbiztosító kötelekéből és csatolják a szombori intézethez.

Tekintettel a tagok számának évről-évre való növekedésére s a tisztviselői kar is növekedik, így az épület szükséges bizonyult. Az igazgatóság elhatározta, hogy a munkásbiztosító régi épületének helyére egy új szárnyat épít, amelybe a még szükséges rendelőt is elhelyezik. Elhatározták, hogy Ujkéri Antal, Lehoekí Mihályt és Barak József tisztviselőket nyugdíjazzák; továbbá, hogy öt

új tisztviselőt felvesznek. Előléptették Sasin Anatolt, Bosnyák Istvánt, Gyendics Lázárt és Csik Jenőt. Végül elhatározták, hogy Dragin igazgató és dr. Cvetics Novivrbászra és Crvenkára utaznak az ottani fiókok felülvizsgálására.

Palesztinát két független államra osztják

Az arab rész uralkodója Transzjordánia emirje lesz

Londonból jelentik: A Daily Herald értesülése szerint az angol parlamenti bizottság, amely a helyszínen tanulmányozta a palesztinai viszonyokat, elkészült munkájával. A lap szerint a bizottság azt fogja javasolni az angol kormánynak, hogy ország egymillió zsidó telepest tudna befogadni. Ezidőszent egész Palesztinában 400.000 zsidó bevándorló él.

Palesztina többi része a független arab államhoz tartoznék. Ennek az államnak Transzjordánia emirje lenne az uralkodója.

Jeruzsálem városa semleges és nemzetközi maradna, angol védelem alatt. Ugyanez vonatkoznék Haifa kikötőjére is.

Egy másik megoldás az lenne — írja a lap, — hogy Palesztinát zsidó és arab kantonokra osztanák fel. A kantonok ugyanolyan önállóságot élveznének, mint a vájai kantonok.

Az egyik volna az önkormányzattal rendelkező zsidó dominium, a másik pedig a független arab állam. A bizottság javaslata szerint a Ghaza és Ake közti egész partvidék a zsidó dominiumhoz tartoznék.

A szakértők becslése szerint ez az

Sztrájkmozgalmak világszerte

Franciaországban ezer nyomdász sztrájkol

Londonból jelentik: A skóciai sztrájk egyre veszedelmesebb méreteket ölt.

A tengerészeti hatóságok vezetése alá tartozó hat gyár munkásai csütörtök este sztrájkba léptek.

Attól tartanak, hogy a mozgalom tovább terjed. A megindult tárgyalások eddig még semmi eredményre nem vezettek.

Párisi jelentés szerint a párisi mozik alkalmazottai csütörtök este sztrájkba léptek. A miniszterelnökségi államtitkár közvetítésével az éjszaka folyamán megegyezés jött létre. Epinalban

1000 nyomdász beszüntette a munkát és megszállta a nyomdávalakat.

Tokiói jelentés szerint Nagojikikötőjében 500 kikötői munkás épített sztrájkba. A Tokió és Yokohama között közlekedő villamosok és társasgépkocsik személyzete is beszüntette a munkát.

A villamos- és autóbusszalkalmazottak az általános drágaságra való tekintettel 25 százalékos béremelést követelnek.

Attól tartanak, hogy a sztrájk Tokió egyéb villamos- és autóbusszonalaira is átterjed.

Tovább tartanak a zavargások Indiában

Tizenöt politikust letartóztattak

Bombayból jelentik: Indiában az új alkotmány ellen mindenütt heves ellenállás tört ki. Csütörtökön a kongresszusi párt kezdeményezésére gyásznapot tartottak és India valamennyi nagyobb városában tüntetések voltak. A tüntetésekhez sok helyen a mohamedán valásu hinduk is csatlakoztak.

A nacionalista kongresszusi párttitkárát 14 más politikussal együtt

az angol hatóságok letartóztatták, mert tilalom ellenére tiltakozó gyűlést tartottak az új alkotmány ellen.

A Londonban élő indiai diákok rokonszenvtüntetést rendeztek a kongresszusi párt mellett.

A diákok határozati javaslatot fogadtak el, amelyben örömeiket fejezték ki a kongresszusi párt bátor magatartása felett.

Hatszázötven noviszádi iskolásgyermek lép fel a ma esti diák matinén

Az összes noviszádi elemi iskolák növendékei a szokol palota nagytermének színpadán

A noviszádi elemi iskolák tanítói tanácsa ma este fél kilenc órai kezdettel nagyszabású diákmatinét rendez az Alekszandar király (szokol otthon) nagytermében. A diák matinén

az összes noviszádi elemi iskolák növendékei résztvesznek

és énekszámokkal, szavalatokkal, egyfelvonásosokkal és táncokkal szerepelnek.

A kisebbségi iskolák közül a Nyegos utcai Kraljica Marija elemi iskola növendékei Gólor Antonia „Rózsák balettje” című énekes-táncos darabját adják elő, az L. Alekszandar király elemi iskola növendékei pedig Ilies: VII dal gyűjteményéből énekelnek.

Az előadás este pontosan fél kilenc órakor kezdődik. Belépti-jegyek: zsölye 12, parket I. és II. tiz, földszint I és II öt, erkély öt dinár. Jegyek elővételben ma délután négy órától kezdve kaphatók az emlékotthon pénztáránál.

A ma esti diákmatiné tiszta jövedelmét a szegény iskolás gyermekek segélyezésére fordítják.

Autobusz-sztrájk fenyeget a londoni koronázáson

Londonból jelentik: A londoni társasgépkocsik vezetői és káuzai kijelentették, hogy

a májusj koronázási ünnepek idejére beszüntetik a munkát,

mert a közlekedési vállalat, amelynek szolgálatában állnak, nem volt hajlandó munkaidejüket 8 órától 7-re csökkenteni. A szállítómunkások szövetségének titkára kijelentette, hogy a szövetség a közlekedési vállalatnak egyhónapi időt adott határozatának visszavonására. A munkásság körében azt hiszik, hogy az ügyet sikerül békésen elintézni.

Tizezer dolláros rablás a newyorki földalatti vasúton

Newyorkból jelentik: A földalatti vasúton három gangszter fényes nappal megtámadott egy gazdag ékszerészt, akitől 10.000 dollárt raboltak el. A revolveres banditák az utazóközönség megfélemlítésére több lövést adtak le. Több asszony elájult. A nagy zűrzavarban a rablóknak sikerült elmenekülniük.

Arzénes bünszövetkezet r. t.

Tizennyolc tagu b'rgyilkos banda működött egy lengyelországi faluban

Varsóból jelentik: A lengyelországi Kielce város rendőrsége fantasztikus bünszövetkezetet leplezett le. Kielce közelében az egyik kis faluban arzénre megmérgezték egy fiatalembert. Rövidesen elfogták a testtest, aki hosszas vallatás után beismerte, hogy áldozatát, akít azelőtt sohasem ismert, megrendelésre mérgezte meg. Egy paraszt 400 zlotyt fizetett neki a gyilkosságért.

A megindított nyomozás meglehetősen eredménnyel járt. Kiderült, hogy a faluban egy mérgező bünszövetkezet működik, amely szerény díjazásért bárkit eltesz láb alól. A banda tagjai az utolsó két évben 18 embert öltek meg. Megbizók kizáróan parasztok voltak, akik szüleiket, férjeiket vagy feleségeiket ölték meg arzénrel vagy ciánnal, hogy az örökségükhöz jussanak. A rendőrség a banda valamennyi tagját letartóztatta.

Amerikai tündérmese

Zátonyi-Henkinssohn Jancsiról, egy dusgazdag ottavai özvegyről és a szegény kispesti nagymamáról

(Budapest, április). — Néhány nappal ezelőtt a kispesti Kossuth Lajos utca lakói nagy izgalommal mesélték egymásnak, hogy a környék egyik legöregebb és legszegényebb aszonyának, a hetvenhatéves »Giza néninek« megjött Kanadából egyetlen, dusgazdag rokona és magával viszi őt. Percek alatt benépesedett az özvegy szegényes egyszoba-konyhás lakása: az egyszerű emberek meghatottan álltak egymás mellett és figyelték a ragyogó szemű matróna friss mozgását, amint összecsomagolta holmiját a nagy utra. Az özvegy mellett egy kedves arcú, rendkívül elegáns, magas, huszonötévesnek látszó fiatal ember állt, aki mosolyogva fogadta »Giza néni« szomszédainak kedves érdeklődését. A gyerekekkel tört magyarsággal tréfálkozott és aprópénzét — vagy harminc-nyolcvan pengőt — szétosztotta a kicsinyek között. A matróna azután könnyezve bucsuzott el ismerőseitől, majd beszállt a fiatal emberrel egy taxiba, amellyel az egyik dunapartj szállodába hajtottak.

Az elegáns fiatal ember, aki minden bejelentés nélkül toppant be a Kossuth Lajos utcai lakásba,

»Giza néni« unokája volt, az egykori »kis Zátonyi János«, akiről az özvegy olyan sokat mesélt már ismerőseinek.

Az utcában alig volt valaki, aki ne tudta volna, hogy »Giza néni« hosszú évekként ezelőtt unokájával, az öt éves Jancsikával, lányához utazott Kanadába. Az özvegyasszony leánya és férje három évvel előbb vándoroltak ki, itthagytva nagyanyjánál gyermeküket, akiket nem vihettek magukkal a bizonytalanságba, a nagy utra, ahol maguk sem tudták, mit hoz a holnap.

Amikor a villanszerelőmesterek kezdett egy kicsit jobban menni a sora, azonnal irt anyósának és nemsokára hajójegyet is küldött neki, hogy Jancsikával hajóra szállhasson és kihozza Kanadába a gyermeket.

Alig pár héttig tartózkodott gyermekeivel »Giza néni«, miközben észrevette, hogy veje nem jó szemmel nézi őt. Hiába igyekezett őt

leánya szeretettel tartóztatni, az özvegynek nem volt maradása és hazautazott kispesti lakásába. Abban reménykedett, hogy végre leányánál biztos hajlékot talál öreg napjaira és most vissza kellett jönnie, hogy egyedül élje le hátralevő éveit a bizonytalanságban.

Leánya, amennyire tehetette, mindig küldött haza valami kis segélyt. Ezekből a kisebb-nagyobb összegekből éldegélt az özvegy. Ritkán mozdult ki a lakásból, egyetlen szórakozása volt, ha kedveseiről beszélgethetett, leányának és kis unokájának, Zátonyi Jancsikának fényképeit nézegethette.

Hét évvel ezelőtt döbbenetes tartalmu levelet hozott a posta az özvegynek. Zátonyi János számolt be benne arról, hogy

A magyar kormány értékes ajándéka a Budapestre érkező olasz királyi párnak

Budapestről jelenti az Avas: A magyar kormány az olasz királyi pár budapesti látogatása alkalmából

régi magyar arany- és ezüst-pénzekből álló, rendkívül nagy értékű gyűjteményt nyújt át az előkelő vendégeknek.

Ebből az alkalmából nyitják meg innepélyesen a pénz- és éremkiállítás is a magyar nemzeti muzeum

ban. A Mussolini téren nagy csapatzenle lesz. Itt

50.000 ember számára építenek tribünöket.

A Lánchídat, amelyen az olasz uralkodópár Budára átvonul, állandóan villamoskörték tizezreivel vigasztalják ki, olasz nemzeti színekben. Több magyar város uccát és eret nevezett el Mussoliniról.

szülei motorkerékpárkirándulásán egy utkereszteződésnél összeütköztek egy autóval és szörnyet haltak.

Az öreg asszony könyörgött unokájának, térjen vissza Magyarországra, mert ott az idegenben egyedül csak veszély és nélkülözés vár rá. Idehaza talán meg tudja alapítani jövőjét.

Zátonyi János haza is akart jönni nagyanyjához, de a kanadai magyarok nem engedték. Megesett a szívük az árva fiatal gyermekén és gyűjtést rendeztek maguk között, melynek egyetlen célja az volt, hogy

összehozzák azt a pénzt, amellyel Zátonyi Jánost kitámasszák arra a pályára, amelyikre hajlandóságot érez.

Az egyik ottavai magyar család fogadta magához a fiatal embert s Zátonyi János, aki érettségi előtt állott, levizsgázott és rádiótechnikus lett. Az egyik ottavai rádiógyárnál dolgozott és már nagyon szépen keresett az ügyes, jömegyelenes fiatal ember. Előkelő és gazdag ottavai polgárok házaiban fordult meg az amerikai fiu.

Egy alkalommal egy gazdag özvegyasszony házában szerelt fel rádiót Zátonyi János. Az özvegy uriaszony beszélgetni kezdett a fiatal emberrel, érdeklődött életkörülményei után, aki elmondta neki szülei tragédiáját és az ottavai magyarok jószívűségét. Az özvegy uriaszony, aki teljesen egyedül élt házában, egy nap látogatást tett Zátonyi János nevelőszüleinél. A dusgazdag nő felajánlotta, hogy örökbefogadná a tragikusorsú fiatal embert és természetesen fényesen gondoskodik majd jövőjéről. Zátonyi János hála örömmel fogadta az özvegy ajánlatát és a szokásos formások után felvette örökbefogadója nevet:

John Henkinssohn lett.

A fiatal ember a legnagyobb egyetértésben és szeretetben élt a nemeszívű, jóságos idős hölgygel. Zátonyi Jánosnak, illetve most már John Henkinssohnnak rejtett vágya volt, hogy ősz, öreg nagyanyját magához vehesse. Emléket is tett erről Henkinssohnnak is, aki készséggel egyezett bele abba, hogy az egyszerű, szegény öregasszony ezután velük éljen a pazarul berendezett ottavai házában.

A fiatal John Henkinssohn négy hónappal ezelőtt szállt hajóra, sorsba látogatta a nagyobb európai városokat és Bécsből jött Budapestre nagyanyjáért.

John Henkinssohn és a hetvenhatéves »Giza néni« már utban vannak Kanada felé, ahol a hosszú éveik a legnagyobb nélkülözések közt élő matróna megtalálja élete utolsó éveiben mindazt, ami után egész életében vágyódott...

Irország nem vesz részt VI. György koronázásán

Dublinből jelentik: De Valera, az ír szabadállam elnöke, a parlamentben hozzá intézett kérdésre kijelentette, hogy

a jelenlegi körülmények között Irországnak semmiféle érdeke sem fűződik ahhoz, hogy képviseltesse magát akár a koronázáson, akár a birodalmi értekezleten.

Az ír szabadállam az angol birodalmi értekezlettel szemben nem foglalt el sem pozitív, sem negatív álláspontot — mondotta, — hanem egyszerűen semmibeveszi ezt az értekezletet.

Mussolini Afrikából való visszatérése után nagy beszédet mondott az angol-olasz viszonyról a Palazzo Venetia erkélyéről az összegyűlt fasisztáknak.

Borzalmas tüzkatasztrófa Petrovaradinban

Leégett egy ház, amelynek padlásán egy munkás a tűz áldozata lett — Az anyagi kár 100.000 dinár

Az Északdunabánságban két nap óta hatalmas szélvihar dühöng, amely olykor valóságos orkánná fajul. A szélvihar következtében péntekre virradó éjszaka

Petrovaradint az a veszély fenyegette, hogy egy része leég.

Ugyanis az egyik házban tűz ütött ki és ha a tűzoltók nem dolgoznak minden erejük megfeszítésével, akkor a tűz továbbterjed és egész házsorokat borít lángba.

A tűz szerdán este 10 óra 30 perckor ütött ki özv. Dunkovics Antonjának a Preradovicseva uca 150. szám alatt lévő házában.

A ház nádfedele és ezért a tűz villámgyorsan terjedt.

A szél hatalmas erővel fúj, sebessége másodpercenként 20 méter volt, ami azt jelenti, hogy valóságos vihargyorsasággal száguldott.

A nádfedele ház pillanatok alatt lángborult. Tüzet fogtak a mellette épületek is: egy ól és egy istálló. Mire a tűzoltóság kiért a helyszínre, a

ház megmentésére már gondolni sem lehetett.

Minden igyekezettük arra irányult, hogy a tüznek a szomszéd házakra való áttérést megakadályozzuk. A közeli házak nagyrésze szintén nádfedele és ezért nagy volt annak a veszélye, hogy egész házsorok égnék le. Szinte emberfeletti munkával azonban mégis sikerült elhárítani a nagy veszélyt.

A tűz oltása több mint egy óráig tartott és az éjszakai órák ellenére is nagyszámu érdeklődő gyűlt össze a tüzvész szemléletére. Özv. Dunkovics Antonia és 25 éves fia a tűz kitörésekor a lakáson aludtak és csak akkor ébredtek fel, amikor a szomszédok felzavarták álmukból. Nagy sietségükben csak a legszükségesebb tárgyakat tudták kimenteni a házból. Az ólban négy hizódísznó volt. Mind a négy a tüzvész martaléka lett, mert amikor már ki akarták engedni az ólból, az ól már nagy lánggal égett.

Ugyanígy bennégett az istállóban egy tehén. A kamrában egy hatalmas, 1500 literes hordó állott tele borral. A tűz ezt szintén elpusztította.

A tűz eloltása után a tüzvész színhelyét bizottság vizsgálta meg, amelynek tagjai többek között Malencsics Rodoljub, a noviszádi rendőrség bünyügyi osztályának főnöke és dr. Persun, a szremszkar-kovcei járásbírószék vezetője voltak. A bizottság megvizsgálta a leégett házat és ekkor a legnagyobb meglepetésre megállapították, hogy

a leégett ház padlásán egy elszenesedett holttest van.

Kiderült, hogy a ház tetőzetét előző nap munkások javították és az egyik munkás,

Beretyán Gyura 50 éves tetőjavító szerdán este engedelmet kért a háziasszonytól, hogy az éjszakát a padlásán töltse. Beretyán megkapta az engedélyt és a padlásán fektült le. A tüzvészre fel sem ébredt és álmában égett meg.

A bizottság a holttestét fekvő

helyzetben, teljesen elszenesedve találta.

Megállapították, hogy a tüzvész 100.000 dináros kárt okozott.

Ebből biztosítás útján csak 15.000 dinár térül meg.

A vizsgálat során a tűz okára vonatkozólag először az volt a feltevés, hogy a padlásán háló munkás cigarettázott és ettől gyulladt ki a tető. Szemtanuk állítása szerint azonban a tűz a ház ellenkező részében támadt. Kiderült, hogy ott két villanyvezeték haladt és

azoknak az érintkezése okozta a tüzet.

Ugyanis mindkét huzal burkolat nélküli, szabad vezeték volt. A nagy szél következtében összeütöttek, ilymódon rövidzárlat támadt és ez volt a közvetlen oka a tüzvésznek. A villanyvezeték — az eddigi megállapítás szerint — már évtizedekkel ezelőtt szerelték fel és azóta nem javították.

A tüzvész ügyében a vizsgálat folyik.

Szabadonbocsátották az életunt szuboticaí postatisztviselő férjét

Nem veszélyes az életunt állapota

Szubotica nagy feltűnést keltett Jovanovics Szvetislávné postatisztviselő nő öngyilkossági kísérlete, amit a távirda hivatalban követett el. Jovanovicsnén a kórházban gyomormosást alkalmaztak, amelynek következtében

állapota annyira javult, hogy néhány nap múlva már erőt hagyhatja a kórházat.

A rendőrség, mint jelentették, az öngyilkosság után előállította az életunt asszony férjét, Jovanovics Szvetisláv csibi községi aljegyzőt, aki kihallgatása során kijelentette, hogy felesége nélkül nem tud élni, öngyilkos lesz és gyermekeit is magával viszi a halálba. A rendőrség attól tartott, hogy az elkeseredett ember beváltja fenyegetéseit, ezért egész

a délután órákig őrizetben tartotta

Jovanovicsot, aki azonban később megnyugodott és kijelentette, hogy csak első izgalomban tette a megdöntött kijelentést. A rendőrség ezután szabadon bocsátotta Jovanovics Szvetislávot.

Jovanovics délután megjelent a kórházban és bebocsátást kért feleségéhez, de az asszony kijelentette, hogy

nem akarja többé látni a férjét, aki brutálisan bánj vele és féltékenységgel az egész életét megmérgezte.

Jovanovicsné kérte a rendőrtisztet, aki kihallgatta, hogy védjék meg őt és gyermekeit brutális férjétől.

350 hold földet öntött el a szentai Mákosban a Tisza

Szentáról jelentik: A Tisza áradása, habár lassan, de állandóan tart. A vizállás esütőkről péntekre 4 centimétert emelkedett s pénteken reggel elérte a 690 centimétert, s az emelkedés előre látható még néhány napig tart.

A szentai árterületek legnagyobb része már víz alatt áll. Az ugynevezett Kisbudzsákban 50 a Koplalóban 45, a Mákosban 350 hold termőföld, szőlők, gyümölcsösök s szántóföldek vannak víz alatt.

Az áradás különösen a mákos városi földek bérlőire katasztrofális,

mivel a kisembereknek ez az egyedüli jövedelemforrása. A városi mérnöki hivatal irányítása mellett hosszú ideig védekeztek a víz behatolása ellen, de az állandó vízemelkedés miatt abba kel-

lett hagyni a meddő védekezést.

Annak ellenére, hogy a Tisza vizállása igen magas, a szentai helyzetet nem lehet veszélyesnek mondani, mivel a töltések jök s csak azon árterületek vannak víz alatt melyek állandóan víz alá kerülnek, ha a Tisza vizállása meghaladja a 680 centimétert.

Községi tisztviselők a petrovgrádi törvényszék előtt

A petrovgrádi törvényszék büntető hármastanácsa tegnap tárgyalta Jergin Vladimir orosz menekült, volt jankovmoszti községi őrnök bűnperét, akít az államügyészség hivatali sikkasztással vádol, mert a vádirat szerint több

ottani gazdálkodótól különböző illetékek címén felvett 371 dinárt, a pénzt azonban magának tartotta meg, azonkívül kétszáz dinárral tartozott lakásadóijének, Beszu Szavetának és megígérte neki, hogy az összeget befizeti a nevében adóba. A befizetésről nyugtát is adott, a pénzt azonban megtartotta magának. A vádlott a tárgyaláson beismerte, hogy a pénzt megtartotta, de ezt felelőtlenségből tette. A károsult felek olyankor jöttek fizetni, amikor a községi pénztáros nem volt jelen, ő átvette a pénzt, megfeleltetett róla és elköltötte.

A bíróság felmentette Jergint a hivatali sikkasztás vádjától, mert nem volt felelős a községi pénzek átvételére.

Bűnösnek mondotta ki azonban család vétségében, amelyet lakásadóijé kárára követett el és ezért 400 dinár pénzbüntetésre ítélte.

Ugyancsak hivatali sikkasztással vádolta az államügyész Proties Triva melenci községi tisztviselőt, aki a vádirat szerint 298 dinárt sikkasztott el. Proties beismerte, hogy a pénzt magának tartotta meg, de csak elsejéig akarta megtartani, mert pillanatnyilag nagy pénzügyi szükségben volt, elsején azonban megtérítette. A bíróság bűnösnek mondotta ki és 600 dinár pénzbüntetésre ítélte.

Szombor város közgyűlése

Szombor város képviselőtestülete tegnap délután két órai kezdettel dr. Tapavica Szima városelnök elnöklété mellett közgyűlést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy az autóbussz koncessziót nem adják többet ki, hanem a város saját kezelésben járjon majd autóbusszokat a város és vasútállomás illetve város és esatorna között.

Megszavazták a városi loesoló tank beszerzését is, amelynek költségeire az idei költségvetésbe már felvettek 150.000 dinárt és ha ez nem lesz elég, akkor a hiányzó összeget a jövő évi költségvetésbe veszik fel.

A villanytelep rekonstrukciójára 3,5-4 millió dinárra lenne szüksége a városnak. Dr. Tapavica Szima városelnök szerint a legmegfelelőbb az lenne, ha

20-25 éves kölcsönt vennének fel és ebből fedeznék a villanytelep rekonstrukciós költségeit.

A villanytelepnek az egy szivógáz motoron kívül esupa öreg gépe van és ha új gépeket szeretnének be, akkor a város olcsóbban tudná adni az áramot a fogyasztóknak. A minisztériumtól és bányától szakértői bizottság kiküldését fogják kérni, hogy ez a bizottság kidolgozza a rekonstrukciós terveit és a költségvetését és ezt azután a közgyűlés letárgyalná.

A közgyűlés a vízfordók havi illetékét 75 dinárról 50 dinárra szállította le, Katjanszki Gyuro tanácsnokot nyugdíjazta és négy szerződéses városi tisztviselő szerződését egy évre meghosszabbította.

Közvetlen árvízveszély fenyegeti Noviszádot

Tegnap délután elérte a hat métert a vizmagasság Noviszádnál — Az erős kosava ikozza a veszélyt

A Duna vizállása Noviszádnál tegnap délután elérte a hat métert és ezzel közvetlen árvízveszély fenyegeti a várost, illetve azt a részét, amelyet nem védenek erős gátak. Tegnap reggel 596 centiméter volt a víz magassága, délután négy órakor a Dunautca végén levő vízjelző oszlopnál a víz már elérte a hat méteres magasságot. Az állandó hullámzás következtében ugyan a hatost is minduntalan allepte a víz és csak azokban a pillanatokban lehetett a pontos vizmagasságot megállapítani, amikor a víz lecsendesedett.

A víz állandó emelkedése erélyes intézkedésekre készítette a város vezetőségét is. Tegnap délelőtt dr. Ilies Bránko városelnök, Popovicki Lázár műszaki tanácsos, Szagmeister Dániel főmérnök és a műszaki hivatal mérnökei végigjárták a töltést és megvizsgálták a helyzetet, egyúttal

megtették a szükséges előkészületeket az esetleges árvízveszély elhárítására.

A várost közvetlen veszély nem fenyegeti, de az Adamovics telep helyzete nyugtalanító, főleg a napok óta tartó erős kosava miatt. A szél következtében a víz erősen hullámzik és a hullámok mossák a töltést. A város három mérnöke és több műszaki tisztviselője állandóan a töltésen vannak és ellenőrzik. A csatorna töltése egyes részeken meggyengült, itt munkások dolgoznak a gát erősítésén.

A nagyílmánon, de a Kisílmánon is az alacsonyabban levő területek víz

alatt állanak. A feltörő talajvíz miatt

a partnak az a része, ahol valamikor tó volt most ismét tóvá változott, csak a víz mélysége, természetesen, mindössze 15—20 centiméter

A strand kabinjai még nincsenek vízben, de a vöröskereszt strand felől a kabinsorok közé betört a víz. A Fruska Gora turista egyesület csónakháza vízben áll, hasonlóképpen vízben van a strand csónakháza is, úgy, hogy az alsó sorban elhelyezett csónakokat el kellett távolítani. A nagyílmánon több ház víz alatt áll.

A közlekedés pedig a nagyílmán jó részén szinte lehetetlen, mert egyes helyeken 30 centiméter magas a talajvíz.

A nagyílmán lakói már több ízben fordultak a város vezetőségéhez, hogy legyen valamit a límán érdekében, de mivel nem történt semmi, elhatározták, hogy szombaton délelőtt küldöttségük felkeresik Rajics Szevászláv bányahelystest és panaszt tesznek nála.

A vágóhid környéke teljesen víz alatt áll.

A Duna vizállása tegnap reggel a következő volt: Passau 256, Bécs —15, Budapest 397, Mohács 548, Bogojevo 669, Noviszád 598, Zemun 653. A Duna Bogojevóig apad, lejjebb árad igen magas vizállás mellett. A Dráva Oszijeknél 392, a Száva Bródnál 722 centiméter magas. A Tisza Csongrádtól lefelé magas vizállás mellett még mindig árad.

Titelnél 15 centiméterrel magasabb a vizállás, mint volt 1932-ben

A Tisza áradása katasztrofális méreteket öltött. A bácskai és bánati oldalon egyaránt több helyen előtört a part mentén levő alacsonyabb részeket. Legsúlyosabb azonban a helyzet Titelnél, ahol a víz magassága 15 centiméterrel haladta meg az 1932. évi maximális vizállást.

A víz az alacsonyabban levő házakat a község közepén is elérte.

A Bega áradása nagyon komoly veszélyt jelent Petrovgrad külső részeire és a Berberszki telepen már több házból ki kellett lakoltatni a lakókat, mert a Bega vize elöntötte a alacsonyabb területeket. Petrovgradnál a Bega vizmagassága 118 centiméterrel van a normális felett és elérte a 258 centimétert, vagyis márcsak 2 centiméter hiányzik ahhoz, hogy elérje a 260 centiméteres legnagyobb magasságot. A Bega Petrovgradnál ugyszólván nem is folyik, mert a Tisza magas vizállása következtében nem tud a Tiszába ömleni.

Ez komoly veszedelemet jelent Petrovgradra,

mert az esőzések következtében a Bega vize mindig növekszik.

A Száva áradása

A Száva és mellékfolyójának áradása is nagy károkat okozott. A Száva tegnap ismét emelkedett és Bródnál már elérte a 722 centimétert. Boszna Bród

környékén meg újabb telek kerültek víz alá. A Vrbász és Száva áradása következtében

Boszna Bród is veszélybe kerülhet.

és ezért a város szélén az alacsonyabb részeken levő lakosság már kiürítette házait és a vasúti állomáson levő vagonokban helyezkedett el.

Kiszájtították a nagyváradi premonstrei rend vagyonát

Nagyváradról jelentik: A nagyváradi premonstrei rend ellen indított roham új fejekethez érkezett. Onisifor Ghibu kolozsvári egyetemi tanár kérésére

a telekkönyvi hivatal a román állam nevére írta át a premonstrei rend tulajdonában levő Félixfürdőt

és a jogakadémia épületét.

— Beogradban fogtak el egy bezdáni csalót. A szombori rendőrség köröző levele alapján a beogradai rendőrség letartóztatta Kiss László bezdáni egyént, aki ellen az a gyanu, hogy több csalást követett el. Kiss Lászlót a beogradai rendőrség Szomborba szállította.

HIREK

— Időjárás. Jugoszlávia egész területén felhős-esős volt az idő. Zajecsár környékén havazott, a Duna völgyében az erős kosava tart. A legalacsonyabb hőmérséklet Zajecsáron —1 fok, a legmagasabb Herceg Novin 20 fok.

Időjárás. Továbbra is felhős idő várható, időnként esővel. A hőmérséklet lényegesen nem változik.

— Vasárnap Szomborba érkezik a szociálpolitikai miniszter. Cvetkovics Dragisa szociálpolitikai miniszter vasárnap Szomborba utazik, ahol a jugoszláv radikális munkásszervezet ülést tart. Az ülésen Cvetkovics Dragisa szociálpolitikai miniszter is felszólal.

— Szülői értekezlet a noviszádi Beltéri Katolikus Körben. A záródásban elhelyezett Kraljica Marija illami népiskola folyó hó 4-én, vasárnap délután, 3 órai kezdettel, szép műsorral egybekötött szülői értekezletet tart a beltéri Katolikus Kör dísztermében, melyre a kedves szülőket és vendégeket ezúttal hívja meg a rendezőség. Beérési díj nincs, de jótékony adományokat szívesen elfogadnak.

— Olcsón és jól fog szórakozni holnap délután a „Szlobodában». „Jöjjön elsején» 3 felvonásos vígjáték — három órás kacagás — kezdete délután 1/4 órakor.

— A padinai özvegyasszony gyilkosa bírái előtt. Pancsevóró. jelentik: A pancsevói törvényszék ötös büntető tanácsa tegnap tárgyalta Prizradzki Márton 29 éves napszamos bűntényét, aki a múlt év február 29-én meggyilkolta és kirabolta Gyurik Zsuzsánna gazdag padinai özvegyasszonyt. A pénteki tárgyaláson a vádlott töredelmes beismerő vallomást tett. Ítéletkihirdetésre ma délelőtt kerül sor.

— Halálozás Hoffmann Miksa MAV-ellenőr Budapesten 73 éves korában elhunyt. Hoffmann Miksa évlizedeki. It Noviszádon, ahol meg is nősült és számos tisztelő barátot szerzett. Noviszádi vasúti osztálymérnök volt és a háború után került Budapestre. Halála Noviszádon is nagy részvétet keltett.

— Ujjlenyomat a román utlevélkérvényeken. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi utlevélkiállító hatóságokhoz rendelet érkezett, amely szerint az utlevél kérvényezői a jövőben a kérvény hátlapján kötelesek hatóságilag ellenőrzött ujjlenyomataikat bemutatni. Az ujjlenyomatok illétéke százalékos bélyeggel rováendő le.

— Egy egész délutánt végig fog kacagni, ha megnézi holnap délután a »Szloboda szálló» nagytermében rendezendő »Jöjjön elsején» című 3 felvonásos vígjátékot, amit ezúttal másodszer hoz színre a NAK kiváló műkedvelő gárdája. Egyek elővételben kaphatók Ábrahám János könyvkereskedésében és Fehér István fűszer üzletében. Poenkarova (Kralja Matije) ucca 21. szám alatt. Helyárok: ülőhely 20, 15, 10 és 7 din., erkély 15, álló 5 Dinár.

— Eltemették báró Wlassics Gyulát. Budapestről jelentik: Nagy részvét mellett temették el pénteken délelőtt báró Wlassics Gyulát az országház kupolacsarnokából. A temetésen résztvett Horthy kormányzó és felesége, valamint Darányi miniszterelnök és az országgyűlés több tagja. Az egyházi szertartást Glattfelder Gyula csanádi megyéspüspök végezte. A felsőház nevében Széchenyi Bertalan gróf, elnök, a közigazgatásügyi bíróság nevében pedig Puky Endre elnök vett búcsút az elhunytól. A gyászbeszéd elhangzása után a menet a Kerepesi uti temetőbe vonult, ahol a magyar főváros által adományozott diszinhelyen helyezték örök nyugalomra Wlassics Gyulát.

— Meghalt Paiz József Noviszáda város nyugalmazott főpénztárosa. Paiz József, Noviszád város nyugalmazott főpénztárosa esütörtökön délelőtt fél tíz órakor 68 éves korában, rövid szenvedés után elhunyt. Paiz József a Dél-bácska megindulása óta előtérített lapunkra és nyugalomba vonulása után egy ideig a Reggeli Újság főkönyvelője is volt. Sok évig tagja volt a római katolikus hitközségi képviselőtestületnek és vezetőségi tagja a beltéri katolikus körnek. Temetése ma délután fél öt órakor lesz a temető kápolnájából. A temetésen a beltéri katolikus kör tagjai tesztületileg fognak résztvenni. A kör vezetősége kéri a tagokat, hogy felülre legyenek a temetőben.

— Jogerős a noviszádi Polgári Villamossági Rt. büntetése. Ismeretes, hogy a pénzügyigazgatóság 90.000 dináros pénz írsággal sújtotta a noviszádi Polgári Villamossági részvénytársaságot, mert a részvények illetékét nem fizették ki. Az ügy felebbezés folytán az államtanács elé került, amely az ítéletet megerősítette és így az jogerőssé vált.

— Öngyilkos lett egy zágrebi orvos és felesége. Dr. Veisz Oszkár zágrebi orvos, a munkásbiztosító egészségügyi osztályának volt vezetője és felesége, regnapelőtt este kilenc órakor lefeküdték és tegnap reggel nem jelentkeztek. Mítor a házbeliek bementek hálószobájukba, mindkettőt eszméletlen állapotban találták. Azonnal hívták a mentőket, akik szanatóriumba szállították a házaspárt. It megállapították, hogy morkotikummal mérgezték meg magukat. Veiszné még a délelőtti folyamán meghalt, Veisz azonban még életben volt este, bár állapota igen súlyos. Veiszék súlyos anyagi helyzetben éltek, ezenfelül az asszony súlyos beteg is volt és emiatt akartak megválni az állottól.

— 30 hasáb fáért — 3 hónap. A szubotieci törvényszéken Vukicsé vics Vesze in hármastanácsa pénteken ítélkezett Bogdán András 30 éves kanizsai napszamos ügyében. Bogdán a vád szerint, a múlt év márciusában több esetben megpályaudvaron a nyitott vagonokat dezsmálta a sztarakanizsai teher- és azokból összesen 30 hasáb fát vitt el. A tárgyaláson Bogdán beismerő vallomást tett, azzal védekezett, hogy hónapokig munka nélkül volt és nem volt tüzre való fája. A bíróság három hónapi fogságra ítélte Bogdán Andrást és polgári jogait egy évre felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

— Noviszádi famunkások értekezlete. A noviszádi esztergályos és asztalosmunkások szerdán este a munkáskamarában értekezletet tartottak, amelyen tárgyalták közös ügyeiket. A vita főleg a nyolcórás munkaidő bevezetése körül forgott.

— **Pancevo hírek.** A pancevo kereskedőegyesület most tartotta évi közgyűlését, amelyen megjelent Sztanojević Milutin, a beogradi kereskedelmi kamara elnöke és Iszajlović Vasza pancevo városelnök is. A közgyűlésen a jelentések elfogadása után a következő új vezetőséget választották meg: elnök Andrejević Ljubomir, alelnök Halapa Gyura, a választmány tagjai: Freund Artur, Dragicević Koszta, Vuković Jovan, Sztraky Konrad, Gyermánovics Sztoján, Grujić Jovan, Sztojko- vics Zsarko, Majsztorovics Mili- voj, Dimović Gyura és Liesanin Mirko, a felügyelőbizottság tag- jai: Vignjević Damján, Rozett Viktor, Pavlović Petar, Szanyiga Jon és Bandur Mirko. — Djan- kovics Nikola egykor jómódu, de később elszegényedett pancevo kávé a parkban késsel öngyilkos- ságot kísérelt meg. Mellbeszurta magát és eszméletlenül rogyott össze. Beszállították a kórházba, ahol ápolás alá vették. — A pancevo járásban az utóbbi időben hét vesztétkutyaharapás történt. A hatóságok erőteljes intézkedése- ket tettek, hogy a veszedelmes be- tegség terjedését megakadályoz- zák.

— **Halálozás.** Párvány Miklós 84 éves nyugalmazott tanító Jas- tomieson elhunyt. Párvány 42 é- vig tanított. Kiterjedt rokonsága gyászolja.

— **Reuma, bronhitis** télen a leg- jobban gyógyítható a noviszádi jódos fürdő termál (gőz) osztá- lyában.

— **Topola közgyűlése.** A topo- lai községi képviselőtestület szer- dán közgyűlést tartott, amelyen Markusev Milan elnökelt. Dr. Po povics Dragutin egyhangulag köz- ségi orvosá választották. A köz- gyűlés hozzájárult ahhoz, hogy a község háza épületére emeletet hu- zanak és ott helyezték el a fő- szolgabírószobát. Az elemi csapá- sok okozta károk felbecsülésére megválasztották Linder Eleket és Kisjmré Károlyt. Helyetteseik Do- sa Károly és Brindza Károly. Bir- csár Pál képviselő indítványozta, hogy a község szélén levő termé- ketlen földeket házhelyeknek osz- szák ki. Az indítványt elfogadták. Szikora Péter felszólalt a villany- gyár világítási hibái miatt. Ezt az ügyet megvizsgálás céljából kiad- ták a villanybizottságnak.

— **A noviszádi forgalmi és e- gyéb nyugdíjasok egyesülete** fel- hívja tagjait, hogy április 4-én, va- sárnap délután fél három órakor a Maros-féle vendéglőben rendes összejövetelt tart. A vasárnapi összejövetelen be kell jelenteni az 1937—1938 évi téli fűtési időnyre a tüzelőanyag (fa, szén és koksz) szükségletet. Ugyanakkor már be- fizethető az első részlet is. A szin- előadáson közreműködött rende- zőket kéri, hogy a kapott kar- szallagokat szolgáltatassák be.

— **Székrekedésnél és emésztési zavaroknál** igyunk reggel éh- nyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Re- gistr. od Minisztersztva szoc. pol. Nar. Zdr. S. br. 85 od 154. 25 V 1935.

— **Bácsi hírek.** A községi kép- viselőtestület legutóbb megtartott ülésén két új pénztárnokot választ- ott. Allami pénztárnok Lukics Sztipán, községi pénztárnok Riesz József kereskedő, községi esküdt lett. — A ferencendiek templom- ma festését, — amit P. Kujundz- sics rendfőnök jó és takarékos gazdálkodása, valamint egyes sze- mélyek, vállalatok és hívők ada- kozása tett lehetővé — befejez- ték. Miután azonban a költségek többet emésztettek fel, mint a- mennyi pénz a templom rendelke- zésére összegyűlt, P. Kujundzics rendfőnök ötezer dinár hozzájá- rulást kért a községtől, amit azon- ban a képviselőtestület elvetett. Elvetette a képviselőtestület a fe- rencendiek 12 ezer dináros kérel- mét is, amit az 1926 évi árvíz o- kozta kár megtérítésére kértek. Megszavazott azonban a képviselő- testület a ferencendi templom- kántorának évi kétezer dinár fi- zési hozzájárulást, amit eddig a ferencendiek fizettek. — Léglér Flórián gazdálkodót, aki vereke- dés alkalmával Petrović Ferenc béreslegény lábát törte, a csend- őrség letartóztatta és átadta a bi- rósnak, ahol kihallgatták, majd szabadlábra helyezték.

— **Jutányos.** Newyorkból jelentik: Az egyik előkelőbb amerikai folyóir- tban a következő hirdetés jelent meg: „Köszömbös lakás kiadó Londonban. A lakás Mayfairban, a legelőkelőbb lakónegyvedben fekszik. Két ablaka a koronázási menet útjára nyit. A lakással jár egy Rolls-Royce autó használata, sofőrrel együtt. A bér má- jus hónapra 3000 dollár.”

A szarajevói szőnyeggyár szőnyeg kiállítása

április 1-től 10-ig
a Kralj Alekszandar emléktömbönban
(Szokolana)
Eladás részletre is. Szabad bemenet.
Vasárnap egész nap nyitva.

— **Szivácsi hírek.** A sziváci csendőrség letartóztatta Didák An- te kéregetőt, aki özv. Valter Jo- hanna szekrényéből kéregetés ürü- gye alatt ellopott 200 dinárt. Di- dákot beszállították a szombori ügyészség fogházába. — A Cecilia énekkar husvét hétfőjén jólsike- rült műkedvelő előadást rendezett amelynek műsorán több egyfelvo- násos szerepelt. A magyar egy- felvonásokban Mérő Zsuzsika, Fárba Jolánka, Cifra Gizike, Bi- cók Etuska, Mudri Márja, Oncsak Bözsike, Cifra Ferenc, Nagy Sán- dor és Molnár István szerepeltek igen tehetségesen. Az előadást va- sárnap megismétlik. — A sziváci magyar Közművelődési Egyesület műkedvelői pünkösdkor előadják a Vereshaju című nagyszerű nép- színművet.

— **A Bilderwoche 14-ik száma** főleg a gyermeknevelés különbö- ző módszereivel, játékokkal stb. foglalkozik úgy, hogy méltán ne- vezhető gyermekmelléletnek. Pr. Szv. Iván bácskai sváb községet egy képsorozatban eleveníti meg és igen tartalmas olvasmánygot nyújt. A képeslap mindenütt kap- ható, ára 3 dinár.

Noviszádi Református Olvasókör
Eredeti magyar operett bemutató
Ma este
Előadás után reggeli tánc.

KATINKA

Operett 3 felvonásban.
Szövegét írta Schulhof József. Zenéjét szerelte szíjra Jancsó Gábor

Jegyelővétel Abraham János könyvkeres- keskedésében és a Református Olvasókörben.
Jegyárak: 30., 25., 20 és 15 dinár.

— **Angol szövet „Pribor”** Schubert L. március 15-től, Kralja Alekszandra utca 22.

— **Vasárnap egész napon át nyitva lesz a szarajevói szőnyeg- gyár kiállítása.** A szarajevói sző- nyeggyár, Noviszádon az Alek- szandar király emléktömbönban, k. állítást nyitott meg, a világhírű szarajevói szőnyegekből. Novi- szád és környéke ismeri a szara- jevo szőnyegek nagy értékét és ezért állandóan igen sokan keres- sik fel a kiállítást. A szarajevói szőnyeggyár lehetővé kívánja ten- ni mindenkinek, hogy értékes sző- nyegciből vásároljon és ezért hos- szu lejáratu részletekre is elad szőnyegeket. A kiállítás, holnap vasárnap egész napon át nyitva lesz, hogy azok is megtekinthes- sék a kiállítást, akik köznapokon esetleg nem tekinthetnék meg el- foglaltságuk miatt.

— **Kártyát loptak egy szombori tra- fikban, de a pénzt nem vették észre a tolvajok.** A szombori Szloboda szálló- ban levő Bergl féle trafik abaküvegét ismeretlen tettesek betörték és az al- lakon át behatolva három csomag já- tékkártyát emeltek el az asztalról. A kártya alatt egy könyvben 4.500 dinár értékű bélyeg melette pedig 4000 di- nár pénz volt, amit a betörők nem ta- láltak meg. A megindított nyomozá- s alapján a gyanu Pakai József dorosz- lovói születésű cipészlegényre és Odrí Jánosra irányult, akik ellen megindí- tották az eljárást.

— **Női tavaszi kabátok,** eredeti bácsi és párizsi modellek, első kéz- ből a legolcsóbban kaphatók: Fischer J. és Fia cégnél Noviszá- don. Ugyanott gummikabátok ol- csón beszerezhetőek.

— **Bogojevo hírek.** A bogoje- voi képviselőtestület lépéseket tett, hogy a dunai hajóállomás épületét az illetékesek felépítsék.

— **A villanyvilágításnak** Bogoje- vora való bevezetésében az illeté- kesek már megegyeztek és Bogo- jevo hamarosan villanyt kap. — A község vezetősége tárgyalásokat indított arrafonatkozólag, hogy a község melletti kendergyár uja- ra megkezdje a munkát.

— **Tizenhét percig halott volt.** Lon- donból jelentik: Brown Rózi 23 éves néger leányon a fokvárosi kórházban karamputálási műtétet hajtottak végre. Alattás közben érverése és szívműkö- lése teljesen megszűnt és a beteg az orvosi tudomány összes szabályai sze- rint meghalt. Azonnal szívdörzsolést és mesterséges légzést alkalmaztak, majd erős izgatószerkeket fecskendeztek ütő- erőbe és tizenhét pernyi „halál” után kezdtek visszatérni az élet jelei a „ha- lott”-ba. A műtétet befejezték és a le-ány három hónappal fellámadása után egészségesen elhagyta a kórházat.

— **Meghosszabbították a Len- gyel képszalon tárlatát.** A novi- szádi Lengyel féle képszalon tár- lata, amely a Kralja Alekszandra ucca 20 számú ház üzlethelyisé- gében, az örmény templommal szemben van, még rövid ideig nyitva marad. Ezért, akik értékes és művészi képet akarnak vásá- rolna jugoszláviai vagy külföldi festőktől, még felkereshetik a tárlatot.

— **Munkás sakkegyesületet ala- kítottak Noviszádon.** A noviszádi munkásszakkozók elhatározták, hogy külön egyesületet alakítanak. A beiratást hetente kétszer, Fed- den és pénteken eszközlik a Nyed- gosceva ucca 30. szám alatt. A klub hetente kétszer sakkelméleti előadást tart, előadó Rajković Milutin. Minden közelebbi fei- világosítást Trankoni Franya ad meg (Vojvodina Supljicka ucca 16 szám).

— **A szombori Lloyd közgyűlése.** A szombori Lloyd szerdán délután tartot- ta évi rendes közgyűlést dr. Bugar- szi Nenád elnöke mellett. Müller Gyula titkár olvasta fel a jelentéseket, majd újból a régi vezetőséget választ- ották meg.

— **Két hónapra ítéltek egy pa- lánkai vendéglőt.** A noviszádi tör- vénszéken most tárgyalták Gr- sics Gyura palánkai vendéglős szurkálási bűnyűjét. Grsics ellen az volt a vád, hogy 1935. decem- ber 31-én Szilbáson az uccán kés- sel leszurta Babics Vasza nevű régi haragosát. A vendéglős a bi- rósnak előtt tagadt, azonban a kihallgatott tanúk megerősítették a vád állításait. A bíróság a ven- déglőt a perbeszédnek elhangzása után kéthavi szigorított fogházra ítélte.

— **Öszecharapdálták egymást a volt vadházasársak.** Megdöbbentő véres e- semény történt kedden este Debelya- csán. Tatár József debelyacsi föld- műves hosszabb ideig vadházaságban élt Kerekes Rozáliával, de nemrégiben elvált az asszonytól. Kerekes Ro- záliát ez nagyon elkészerítette. Kedden este Tatár találkozott volt vadházasár- sával és hívta, hogy egy éjszakát töl- t- sön nála. Kerekes Rozália ezen annyira felháborodott, hogy ütlelni és kar- molni kezdte volt férjét. Dulakodás közben mindketten a földrezuhantak, ahol folytatták a közelharcot. Az asz- szony beleharapott Tatár ajkába és közébe, mire Tatár leharapta volt fe- lesége orrát. Ezután Tatár elmenekült. Pancevóra ment, ahol önként jelentke- zett az ügyészségen. Kihallgatása után elbocsájtották és szabadlábon véde- kezhet a meginduló eljárás során.

A tavasz első hírnökei

MÜKEDVELÉS

A falu rossza Csurugon

A csurugi katolikus kereszties ifjuság mükedvelői husvét hétfőjén este 8 órai kezdettel Dobos János rendezésével előadták Tóth Ede „A falu rossza” című népszín-művét a Kuzmansevics féle nagy színházteremben.

A közönség a nagytermet zsufolással megtöltötte. Az előadás ugy erkölcsileg, mint anyagilag igen jól sikerült. Altalánosságban a szereplők jól játszottak. Ki kell azonban emelni különösen Fium Rózsá szerepében Dobosi Etelkát, aki igen talpraesett menyecske volt s igen jól oldotta meg szerepét. Ugyiszintén Göndör Sándor szerepét kitűnően alakította Gondí László tanárjelölt. Feledi Gáspárt Dér László tanító személyesítette meg, teljesen beleléte magát a bírói és házigazda szerepbe. A fiatal párt Lajost és Teresit Horti Vince illetve Dobosi Ilonka személyesítette meg s mint fiatal bohém pár igen jól adták szerepüket. Külön ki kell emelni Feledi Gáspár Boriska lányát, kit Rada Katica alakított. A nehéz szerepet

mint kezdő mükedvelő igen jól oldotta meg. Jól átérzte szerepét Palásti Jani Gonosz Pista bakter szerepét, ugyiszintén Kónya kántor szerepében jó volt Szabó József. A többi szereplő is mindent megtett az előadás sikere érdekében s tudásuk legjavát nyújtották. Csapó gazdaember szerepében Prágai Sándor, Csapóné: Halápi Ilonka, Jóska béres: Banka Lajos, egy öreg paraszt: Sipos János, Gonoszné: Palástiné N. Mariska, Sulyokné: Szabó Ilonka, Tarisznyásné: Mandics Jolánka, megyei biztos: Apró István, Cserebogár szőlőpásztor: Stefi Vilmos, Czene cigány primás: Palásti Pista, Ádus cimbalmos: Szrenko Miklós, makkhetes kocsmáros: Mellár Imre, neje: Földvári Aranka. Végül díszretet érdemel Dobos János rendező, aki a rendezés nehéz munkáját nagy hozzáértéssel igen jól oldotta meg s még a sugó nehéz szerepét is ő végezte.

A jól sikerült szép előadást Dupp Bálint plébános lelkes záró szavai zárták be.

Nagyszabású előadást rendez fehérvasárnap a bogojevói Kereszties Ifjusági Egyesület

Bogojevó egyik legtekintélyesebb magyar kultúregyesülete a Kereszties Ifjusági Egyesület fehérvasárnap, április 4-én este fél 8 órai kezdettel bőséges és nyívs műsorból álló kultúrtevélyt rendez özv. Loboda Károlyné vendéglőjének színháztermében. A nagy érdeklődéssel várt est műsora a következő:

1. „Oj Szloveni”, éneklék a kis keresztiesek. 2. Felköszöntő beszéd, tartja Papp Ferenc elnök. 3. „A tavasz tündére”, előadják a kis kereszties lányok. 4. „Első fecské”, vígjáték egy felvonásban. Előadják: Papp Ferenc és Hajnal Ilus. 5. „Oj Szavice” és „Szavilasz”, éneklék a kis kereszties lányok. 6. „Áldomás”, színmű egy felvonásban. Szereplők: Kálózi Károly, Rumi István, Pásti Márton, György Vilmos, Rebstock Mihály, Fehér István, Tordí Ferenc. 7. „Kereszties vitézek”, szavalja Patóky Gyuszi. 8. „A kereszt ap-

ródjai”, ifjusági színmű három felvonásban. Szereplők: Cselénák Pál, Vince István, Berkó Antal, Für Ferenc, Hajnal János, Papp Ferenc, Palotay Gyuszi, Farakas Károly, Farakas István, Talósi Imre, Für Károly, Kálózi István, Vince Félián, György Károly, Kovács Jenő és György József. 9. Befejezésül a már annyiszor megtapsolt Barna Pál szavalja el a „Mohács után” című költeményét.

Az egyesület vigalmi bizottsága új díszleteket és jellegzetes ruhákat szerzett be. A szerepek mind jó kezekben vannak, s már ez is biztosítja a közönséget, hogy jól fog szórakozni. Az előadás zenéi részleteit György Vilmos zenekara szolgáltatja. Rendező: Csajkás Antal káplán, sugó Günther József. Tisztelettel kéri a rendezőség a közönséget, hogy fél nyolc órakor jelenjen meg, hogy a műsört pontosan megkezdhesék.

Forrósikerű premiert ígér a „Katinka” ma esti előadása

Ismeretes, hogy a noviszádi Református Olvasókör tehetséges mükedvelőgárdája szombaton, április 3-án adja elő első ízben Janesueskó Gábor tehetséges fiatal noviszádi zeneszerző és Schulhoff József hírlapíró „Katinka” című operettjét. Az operett zenéje, miként Janesueskó „Egy május éjszakán” című operettjének muzsikája, igen dallamos, behízogó, ugyhogy előreláthatólag hamarosan népszerű lesz. Az operett érdekes és fordulatos szövegét Schulhoff József írta.

A Református Olvasókör elsőrendű szereposztásban hozza szín-

re az operettet. A női főszerepet Szukola Kató, a gyönyörű szopránhangú mükedvelő primadonna alakítja. A férfi őszerp Háber András kezében van, aki az Egy május éjszakán bonvivanszerepét játszotta. A többi szereplő is igen tehetséges. A darabot az egyik szerző, Schulhoff József rendezi avatott kézzel.

Az operett premierje a jelekből ítélve forró sikert hoz.

Aktualitások a „Grimasz” noviszádi kabaréelőadásán

Legjobb színészeink szerepelnek az előadásban

A Grimasz — mint jelentettük — április 10-én, szombaton este rendezi meg Noviszádon kabaréelőadását ugyanazzal a programmal, aminek olyan páratlan nagy sikere volt Petrovgradon. A műsor annyiban bővül, hogy noviszádi aktuális tréfák és paródiák is előadásra kerülnek. Egyébként a revüszereű előadásnak csaknem mind a tízenhat képe, paródiája és villámtréfája közéletünk és irodalmunk nevezetességeit és aktuális problémáikat karrikírozza sok ötlettel és éles meglátással legjobb humoristáink feldolgozásában.

Az előadást április 10-én este 9 órakor a Szloboda nagytermében tartják meg.

A szerepeket a Dunabánságban élő legjobb hivatásos színészeink játsszák: Nyáray Rezső Petrovgradról, Szubotícáról pedig Garrai Béla, Kelemen Manci és Keresztiesi Sándor. Az előadást Gál László ötletes felolvasása és Magyar Zoltán kóranasza vezeti be. Az előadásra kerülő dalok zenéjét Nyárainé, Oroszi Margit szerzte.

A műsor, amelynek összefoglaló címe „Ahogy mi kinézünk” egészen nagyvárosi nivóju és szenzációs meglepetéseket nyújt a noviszádi közönség számára.

Mükedvelő előadás Drázsán. Jó pár éve, hogy szünetel Drázsán a mükedvelés; most azonban az önkéntes Tüzoltó Testület kezdeményezésére újra összeállott a mükedvelő gárda és a husvétünnepekben a zsufolásig megtelt nagyvendéglő táncteremben színehozták a „Kumovancje” és az „Egy könnyü ügy” című rövidlélegzetü színműveket. A rendezői teendőket Koplovics József plébános látta el. A szereplők: Bosnyák Jánosné, Vadász Jánosné, Blöckl Jucika, Németh Erzsike, Burján István I, Vadász János, Vargics József, Vadász József, Bosnyák János, Koller Rudolf, Burján István II, Biszkupics János, Iljasev Pávó, Martinov Sztypa és Sztepanovics Markó tehetségük legjavát adták. Ugyanekkor lépett fel az ujonnan megalakult vegyes dalárda is, amelyet Vukmanov Ferenc kántor tanított be és vezetett teljes precíziással. A szindarabok lejátszása előtt és után két horvát és egy magyar dal eléneklésével sok tapsot kapott a dalárda, amelyből különösen Vargics József biztos, szép basszusa tűnt ki. A tiszta jóvedelmet a helybeli önkéntes tüzoltó testület javára fordítják.

AZ ANGOL KORONÁZÁSI ÜNNEPÉGI HAJVISELETE

gy kell az angol nemesi hölgyeknek a koronázási ünnepen megjelenniük.

A KIE mükedvelő előadása Noviknezevácen. A noviknezeváci Kereszties Ifjusági Egyesület mükedvelő együttese husvét másnapján nagy sikerrel adta elő a Noszthy-fiu esete a Tóth Marival című vígjátékot. Az előadás szép gördülékenységgel folyt és a zsufolt nézőtér sűrűn jutalmazta tapsal a szereplők jó alakításait. Külön ki kell emelni a sok szébbnél szébb ruhát. A főszerepeket Komáromi Manjika és Fiala Tivadar nagy átérzéssel játszották. Mohácsi Imréné a töle megszokott jó alakítással játszotta Vilma szerepét, Tóthné szerepében kitűnt Szilágyi Eci. Dömösi István örösi sikerrel alakította báró Kopeckei szerepét, de Albert Ferenc sem maradt el mögötte, igazi tót Bubenyik volt, ők kapták a legtöbb tapsot. A többi szereplő is mind kifogástalanul oldotta meg feladatát. Külön díszretet érdemel Nemes Kázmér a körültekintő rendezésért és Stream ezredes szerepének jó alakításáért. Az előadást holnap, április 4-én megismétlik.

Magyar mükedvelő előadás Padéjon. A padéji kereszties ifjak egyesülete vasárnap mükedvelő előadást rendez, amelynek keretében előadják a Tannenburgi Róza iffelvonásos színművet. Az előadást Viktor György kántor rendezi.

Mükedvelőelőadás Vrbicán. A rábéli önkéntes tüzoltók mükedvelői április 4-én Vrbicán vendégszerepelnek és előadják a „Vén bakancsos és fia a huszár” című népszínművet.

Színházi előcsarnokban.

— Kisasszony, önnek egy feljegyet kellene váltania — mondja a pénztárnál egy idegen ur.

— Miért kérem?

— Ismerem a darabot... Az előadás fele alatt ugyanis le fogja sütni a szemét.

Kellemes illatu es puhitia a bőrt a **SOA** nar + neskrem

Kaphato a **2 dinártól kezdve**

SPORT

Bajnoki mérkőzések a szuboticaí és petrovgrádi alszövetségben

— Novivrbászon heji derbi lesz —

Szuboticaán holnap ismét három bajnoki mérkőzés lesz. A Bácska pihen, a ZsAK az SZMTC-vel, a Szlavia a SzAND-dal és a Zrinyszki a Bunyeváccal mérkőzik. Valamennyi mérkőzés favoritjai az előlők, bár a Bunyevácot kivéve egyik csapat pontszerzése sem volna nagy meglepetés.

Az alszövetség tiszaí csoportjában a szentai Jugoszlaven—SZAK mérkőzés feltűrt a legnagyobb érdekfűdést, ezenkívül még Obilics—Plava Zvezda és Slavija—Rádnicski mérkőzések szerepelnek a műsoron. A dunai csoport négy mérkőzése közül kettő (SZAK—BSE és ZsAK—Tri Zvezde) Szomborban lesz, a szombori Sport Szvetozár-Mileicsre rándul s a Bajnoki AK a Szepszkmiliticsi SC-t látja vendégül. A középbátskai csoport kiana a fő eseménye a Dulisz—VSC novivrbási derbi; ha a Dulisz ezt megnyeri, amilyen valószínű, már aligha lehet elvenni tőle a csoportbajnokságot. Nagy harcra van kilátás Topolán, ahol a Szl-

váci SC vendégszerepel és Crvenkán, ahol az OSC kiscéri meg a két pont megszerzését. Kula műsorán a JSK—Hajduk helyi derbi szerepel.

Petrovgradon Borac—Rádnicski és ZsSK—Vojvodina letűs mérkőzés lesz a Borac-pályán s mindkettő érdekes küzdelmet ígér. Kikindán a ZsAK látja vendégül a moljnai Deliját, amely nem lehet veszélyes a vasúti órára. Vrsacon Dušan Silić—Vitoria és Vojvodi—Bela riviá AK kettős mérkőzés kerül elődöntésre, Pancsevón ugyancsak letűs mérkőzés lesz (Jedinstvo—P. A. S. K. és Bánát—PSK) a Bánát-pályán, míg a Kovini SK a Jačrnt látja vendégül. Petrovgrad, Kikinda és Pancsevó vidéki csoportjaiban már befejeződött a bajnoki szezon s az említett három városban is már csak egy-két forduló van hátra.

Az elsőosztályu műsort mindkét alszövetségben több másodosztályu és ifjúsági mérkőzés egészíti ki.

Mi lesz holnap a magyar és csehszlovák ligában

A magyar nemzet ligája holnapi műsorának kiemelkedő eseménye a Ferencváros—Hunfáris rangadó mérkőzés, amely az Üllői-úti pályán kerül lejátszásra, Budai 11—Elektronos előmérkőzéssel. Szombathelyen Haladás—III. kerület és Budafokon Budafok—Nemzeti mérkőzés lesz. A Phöbusz—Szege-

mérkőzést ma rendezik meg a Berlini utcában.

A csehszlovák liga párosítása: Szlavia—Braislava, Viktoria Pilsen—Spárta, Zsidenice—Náhod, Prostějov—SK Russj, SK Pilsen—Kladno és Viktoria Zsiskov—Moravska Szlavia. Pályaválasztók az előlők.

Vasárnap játszák a szentai derbyt

Vasárnap délután fél 4 órai kezdettel kerül lejátszásra elsőosztályu bajnoki mérkőzés keretében a Jugoszlaven—Szentai AK labdarúgó mérkőzés a SzAK népléti pályáján. Ez a mérkőzés az utóbbi időben szentai derbinek tekintendő, mert ez a két legerősebb csapat Szentán. Az ősszel a Jugoszlaven győzött 2:1 arányban s a SzAK csapata most akar revánsot venni az őszi vereségért. Ha úgy a szurkolók, mint a játékosok megőrzik hidegvérüket és sportszerűen viselkednek úgy igen élvezetes sportot nyújt a mérkőzés, mert pillanatnyilag mindkét csapat jó formában van.

Szkorenovác: Szkorenovác SC—Bavánstei AK 3:0, barátságos.

Bővítés a szuboticaí alszövetségben. A szuboticaí alszövetség bírósági bizottsága a következő vezetőbírák delegálta a vasárnapi mérkőzésekre: Zs. A. K.—SZMTC: Neverla, Szlavia—SZAND: Ruzmann, Zrinyszki—Bunyevác: Radovánovics, Obilics—Plava Zvezda: Beleszlin, Szlavia (Szt. Becsej)—

Rádnicski: Tamassy, Szentai AK—Jugoszlaven: dr. Bogdánovics, Bajnoki AK—Szepszkmiliticsi SK: Spanyol, B. S. E. (Belán)—Szombori AK: Rudics, Dulisz—VSC: Terzin, JSK—Hajduk: Micsáros, JAK—Sziváci SK: Tusánovics, Crvenai SK—OSC: Veliszavljevic, Szombori Sport—Tri Zvezde: Szonneberg.

A NAK hivatalos közleménye: Holnap délután fél 4 órai kezdettel edzőmérkőzést játszik a NAK-pályán az NFK ellen, a következő összeállításban: Göös, Lercs I, Szűgyi, Saró Arisztid, Thurzó, Kotrba, Frank, Nemet, Lercs II, Fábán és Fehér. Tartalékok: Herdi és Oláh. — Az ifjúsági csapat ugyancsak fél 4 órakor bajnoki mérkőzést játszik a Rádnicski ellen a Kara gorgye-pályán a következő összeállításban: Kovár, Brezsán, Piulovics, Vina, Boros, Schein, Windisch, Molnar, Karaba és Barta. Tartalékok: Gyenzyl és Matheisz. — Úgy az első, mint az ifjúsági csapat játékosait kérjük, hogy 9 órakor jelenjenek meg a pályán. — Az I B) csapat Torzán játszik a TAND ellen. Kérjük a következő játékosok megjelenését háromnegyed 12 óra a vasútállomáson: Sovén, Szilágyi, Horváth, Kolarszki, Saró, Bo-

bák, Kurunczy, Kiss, Vitéz, Böly I és Kovács. Csapatvezető: Haasz Frigyes. Az intéző.

A dunabánsági vadászok figyelmébe

Berlinben ez év novemberében nagy nemzetközi vadászkiállítás rendeznek, amelyre már eddig is 33 állam adta be nevezését, köztük Jugoszlavia is. Az egyes szövetségek, köztük a dunabánsági vadászszövetség is megkezdte már előkészületeit, hogy a saját területéről minél értékesebb anyag kerüljön a berlini vadász-olimpiára. (Hogy mit küldenek ki Berlinbe, azt az izz elején megtartandó zágrébi selejtező kiállítás fogja eldönteni). A Noviszádon székelő dunabánsági vadászszövetség éppen ezért elhatározta, hogy a noviszádi mezőgazdasági kiállással kapcsolatban megrendezi a vadászkiállást is április 17—20 között. Felhívja e át mindazokat, akár vadászok, akár nem, akiknek birtokában érdekesebb rofok, vadászfegyverek, felvételék, kézimunkák, plakettek stb. vadászattal kapcsolatos tárgyak vannak, hogy azok jegyzékét küldjék el a következő címre: Joca Divid, a dunabánsági vadászszövetség elnöke, Noviszád, Bulvár. A kiállítás vezetősége ezután a beérkező jegyzékek alapján értesíti a tulajdonosokat, hogy milyen tárgyaikat igényt a kiállításra és valamennyi további teendő felől. A kiállítókak semmi költség vagy kockázat nem tereli, mert a kiállított tárgyat tűz, lovas rongálás ellen biztosítják nemcsak Jugoszlavia területére, hanem Berlinig is vissza, amennyiben alkalmaznak talájkák a berlini nemzetközi kiállításra.

Magyar ökölvívők győzelme külföldön

Az északi partján levő magyar ökölvívő válogatott Posen város együttese előtt aratott győzelme után Lipcsében került ki utolsó versenyére, amelyet 2000 főnyi közönség előtt 12:4 arányban nyert meg. A magyar versenyzők közül Kubinyi, Frigyes, Harangi, Mándl, Szilgyi és Nagy győzött, míg a lipcsei csapat egyetlen győzelmét Pletsch szerelte kiütéssel Szolnoki ellen. A másik két ponthoz úgy jutottak a németek, hogy Enekes II sérülése miatt nem állt ki s így ellenfele, Schindler, mérkőzés nélkül győzött.

VUGLI HIREK

A noviszádi G.ugyan z. i. a több fel sorolt játékosait kérjük, hogy ma este 11 órai órára jelenjenek meg a Vugrin-pályán: Vladisa, Reich, Matos, Góbor, Csovic, dr. Wagner, Boros, Fábán, Deainger, Lang, Georgijevics, Kelemen és Kiss. A vezetőség.

A noviszádi Lutka jótékonyegylet vasárnap, április 4-én délelőtt 9 órától este 10 óráig díjazásos kugliversenyt rendez a Kott-pályán, értékes díjakkal. Az egyesület kéri a noviszádi kuglibarátok szives támogatását.

A noviszádi Heraldész összes tagjait eruton értesitem, hogy ma este treninget tartunk, utána pedig Resnyak játékosársunkat bucsuztatjuk. — Az elnök.

A Bács'ogradistei AK holnap a szentai Juventus csapatát látja vendégül bajnoki mérkőzésre. — Itt említhetjük meg, hogy a BAK két játékos, Antal és Mikiós, a rajokban az osztrák—magyar válogatott mérkőzés felvételivel egyező versenyt rendeztek, 100—100 dobással. A versenyt Antal nyerte meg 453:412 arányban.

A noviszádi Heraldész befejezte a bajnoki szezon s ismét veretlenül áll csoportja első helyén 2793:2178 farránnal. Ez a kitűnő teljesítmény örvendetés egész Noviszád kuglisportjának szempontjából, mert ismét remény van arra, hogy a Heraldész az idén Zágrábban is olyan jól fog szerepelni, mint tavaly Szuboticaán, amikor megnyerte az országos bajnokságot. Az idei bajnokságban elért eredmények a következők: Zrinyszki ellen 297:169 és 218:179, Orao ellen 224:160 és 242:183, Napred ellen 225:191 és 247:170, Gragyanszki ellen 225:140 és 193:184, Fodrások ellen 244:217 és 273:173, végül a Zmajevac ellen 244:217 és 253:195.

A sztárfecskei kuglikerület hírei. A kerület bíróküldő bizottsága a lejátszásra kerülő bajnoki mérkőzésekre a következő bírákat delegálta: április 4: Bács'ogradistei AK—Juventus: Korbac János, (a mérkőzés este fél 8 órakor kezdődik), április 4: Novibacsui Első KK—Borbély KK: Róth Gáspár, április 5: Jugoszlaven—Sztáribacsui Első KK: Milió József, április 6: Juventus—Vojvodina: Lukács István.

Tavaszi szántás

AZ EGÉSZSÉGES ÁLLATOK KÜLLEME ÉS VISELKEDÉSE (Folytatás!) (240)

(Elolvasás után vágjuk ki és őrizzük meg.)

A munkaidő tartamát ne nyújtuk túl, adjuk meg a szükséges pihenőt. A rendes másfélórás takarmányozási időt még munka közben is tartjuk be. Különösen nyáron fontos ez. Ha munkaközben pl. kűn a szántóföldön pihentetjük az igás állatokat, eresszük meg rajtuk a szerszámot, vagy pedig vegyük le egészen (a jármot), meleg időben engedjük lefeküdni az állatokat, de hidegben gondosan takargassuk be őket. Különösen vemhes lovakra vigyázunk nagyon, hogy meg ne fázzanak. Nagyon fáradt, izzadt, lehajtott lovakról ne vegyük le azonnal a nyeret vagy szerszámot, csak eresszük meg, jártassuk meg őket csendes lassu lépésben, csak aztán állítsuk be az istállóba, ha már megszáradtak. Majd csutakoljuk le s aztán takarjuk be, ha szükségesnek találjuk.

Ha a lovakat hosszabb szünet (betegség, ünnepek vagy más okból tartott több napos munkaszünet) után először hajtjuk ki hideg téli időben az istállóból, csutakoljuk meg szügyüket, gerinctájukat és vezessük vissza rövid időre az istállóba, csak aztán fogjuk be és hajtjuk el, különben megtörténhetik, hogy vérfestékvizelésben megbetegednek s utközben összesznek. Még jobb, ha a hosszabb szünet utáni befogást megelőző napon kézen vezetve megjárattuk a lovakat és napsütéses időben az istálló ajtaját is kinyitjuk, hogy behatolhasson a külső friss levegő, de úgy, hogy az állatokat még se érje közvetlenül.

A tehénistállóban pedig fejés idején csend legyen! Kutyát, macskát zavarjunk ki, mert a tehén ideges és nyugtalan, ha fejés közben bármilyen zavarja. Nagy mértékben elősegíti a tejtermelést, ha önítatót használunk s a tehén akkor ihatik, amikor akar s annyit, amennyi éppen jól esik neki. Ha szabadban fejünk, keressünk erre a célra árnyékos, nyugodt helyet. Teheneket távol fekvő legelőkre lehetőleg ne hajtunk ki.

Tenyészállatok kiválasztása és gondozása

Említettem már, hogy háziállataink teste megszámlálhatatlan mennyiségű apró sejtből áll, ámde az a hatalmas »sejtállam« egyetlenegy sejtéből, a petesejtből keletkezik. Már 1651-ben megállapította Harvey Vilmos, hogy »omne vivum ex ovo.« A petesejt a női ivarszervben a petefészekben (ovarium) készül. Az emlősállatok

petéje mintegy 0.2 mm nagyságú és mozdulatlan. (A madarak petéje a tojás sokkal nagyobb, ámbar tulajdonképpen a tojássárgája a pete s a fehérje csak a magzat táplálására való.) A himivarszerv a here (testis) termeli a himivarsejteket a spermát, mely hasonlíthatatlanul kisebb és mozgékony.

Mindkettőnek a főrésze — mint minden sejté — a protoplasma és sejtmag. A sejtagnak u. n. kromatinállománya az érés folyamán fonalszerű testekbe tömörül, ezek a kromoszomák. Számuk állatfajonként változik, de a faj keretén belül állandó. A him- és női ivarsejtek kromoszomáinak száma egyenlő. A teljesen érett mindkét nembeli ivarsejt kromoszomáinak száma azonban a fajra nézve jellemző kromoszomáknak csak fele, de ezekben jelennek az öröklődő tulajdonságok. A megtermékenyülés alkalmával a petesejtbe egyetlen ivarsejt hatol be s a két egyesült ivarsejt kromoszomáinak száma így eléri a fajra nézve jellemző számot. Tehát a megtermékenyített petesejt s a belőle fejlődő új egyén egyenlő mértékben tartalmazza az apai és anyai tulajdonságokat. Átörökölődhetnek tehát ezek szerint úgy bizonyos testformák és különösen kiváló jó tulajdonságok, mint bizonyos rossz tulajdonságok, a szerzett tulajdonságok nem öröklődnek át az utódokra.

Öröklés szempontjából megkülönböztetünk külső vagy küllem-tani tulajdonságokat, amelyek mindig hűen öröklődnek. Ilyenek a testnagyság, szőr és bőr színe, szarvak alakja stb. és belső vagy életani tulajdonságokat, ilyenek a korai vagy késői fejlődés, takarmányértékesítő- vagy termelő-képesség, munkabírás stb. Ezek csak hajlam alakjában öröklődnek és csak kedvező körülmények és életfeltételek esetén fejlődhetnek ki s juthatnak érvényre.

Öröklődő hibák: a butácsira, fulladozás, különböző esonthatibák, az izomzat zsíros elfajulása, epilepszia, sérvek, hályog stb.

Öröklődő rossz tulajdonságok: jelezés, csökönnyösség, rosszindulat, rugás, harapósság stb. Ugyan jó, mint a rossz tulajdonságokat fokozottabb mértékben öröklődnek az utódok, ha a szülők közeli rokonságban vannak egymással. Kerüljük tehát a rokonyesztést! Ez csak hozzáértő kezében vezethet eredményre.

Egyoldalú hasznosításra kitenyészített állatok utódai sokszor keserves csalódást okoznak. Pl. versenylovak utódainak túlságosan hosszú, néha hibás állású lábalkáik vannak s nagyon idegesek. A túlságosan bőven tejelő tehének bőre és szövetei lazák, fogékonnyak minden betegség iránt.

(Folytatjuk)

KÖZGAZDASÁG

A magyarországi nagyipari konjunktúra és a magyar gazdasági élet megerősödése

Tyler budapesti népszövetségi gazdasági megbízott igen kedvező jelentése

— Saját munkatársunktól —

A budapesti pénzügyminisztérium második emeletén, a koronázó dombra és a csodás kilátású Halászbástyára nyíló három szobából intézi Mr. Royll Tyler érdekes feladatát, Magyarország gazdasági életének szemmel tartását, amire a Népszövetségtől kapott megbízást. Mr. Tyler, a derék, robusztus angol, nyílt tekintettel, derűs mosollyal és ez a mosoly az utóbbi hónapokban egyre állandósul. Amit lát, azzal megvan elégedve. Nem is akar mást látni, mint a Dunamedence népeinek gazdasági boldogulását és a Dunamedence természet és közép-pontjának: Magyarországnak fellendülését. Volt bécsi kollégájának, a hollandi Rost van Tonnin-gennek, akit annak idején a Népszövetség az osztrák költárság gazdasági figyelésével látott meg, politikai ambíciói is voltak, megbízatását politikai területre is kiterjesztette, aminek azután kellemetlen következményei támadtak. Mr. Tyler megelőlegezik a magyar államháztartás tételének megvizsgálásával, a Nemzeti Bank egészségének strukturája rendszere megfigyelésével, a deviza készletek örvendetes növekedésével, amely a magyar külkereskedelmi politika megerősödésével, a gazdasági fellendülésnek minden vonalon érezhető hatásával megdönt-hetetlen bizonyítéka, hogy Magyarország gazdasági élete friss vérkeringésbe jutott. Egyetlen sérelmes tünet, az ipari konjunktúra velejárája: az életfenn tartási költségek, elsősorban az élelmiszerek árának emelkedése, ami természetesen a munkabérek emelkedését és az ipari termelés megdrágulását jelenthetné. Az illetékes minisztériumok azonban ezen a téren, szabályozó rendeletekkel siettek a drágulás folyamatait megállítani úgy, hogy következményei semmiestire sem hárnak a dolgozókra.

Az ipari konjunktúra természetesen a magyar nehézipar újra-csoportosítását, jelentős gazdasági műveletek lebonyolítását eredményezte. Az új gazdasági év legjelentősebb tranzakciója, a Salgótarjáni köszénbánya rt. csehszlovákiai érdekeltiségének, a Handlovai köszénbánya rt.-nak eladása, amit az Aussigi Vegyiművek rt. vett át.

Százötven millió dinár volt a handlovai köszénbányák eladási ára.

A tranzakciót a két állam kormányja jóváhagyta, így a teljes vé-

télár — a kliring forgalom kikapcsolásával — került Magyarországra, ahova az osztrák, a fennálló devizarendeletek értelmében már évek óta nem juthatott el, Csehszlovákiában maradt. Most az osztrákok is felszabadultak és a Salgótarjáni rt. majdnem 200 millió dinár készpénzt hozott az országba, amelyből a vállalat Magyarország tervszerű elektrifikálásába kapcsolódik. Hatalmas vilanyumákat létesít azokon a területeken, amelyek energiaszegények.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és érdekeltisége: a Goldberger textilművek rt. a legjelentősebb olasz műselyem konzernnek a „Cisa“-nak (Compagnia Italiana di Seta Artificiale) bevonásával Szolnokon hatalmas műselyemgyárat alapít és ezzel Magyarország csakhamar a műselyemterméket exportáló államok sorába lép. A gyár a műselyemfonalat is az országban állítja elő, egy új eljárással, a tejben levő „Kasein“ termék kivonásával, ami a műgyapjú előállításának alapját megteremtve, Magyarország kereskedelmi mérlegét a legkedvezőbbben befolyásolja. Eventé ugyanis sok millió pengő megy ki az országból külföldi gyapotért, amit a kazein bevonásával alakuló műselyem és műgyapjúipar termékei útján ki lehet küszöbölni, illetve jelentékenyen csökkenteni.

Igen kedvező a Rimamurányi vasművek rt. fejlődése is, ami azért jelentős, mert ez Magyarország legjelentősebb nehézipari vállalata. Az 1931—32 évi 363 millió címáros összeforgalommal szemben, az 1935—36-os, most zárult üzletév már 562 millió forgalmi összeggel ért és a jelek arra mutatnak, hogy az elkövetkező további évek folyamán ez a forgalom megkétszereződik. A vállalat összes telepei, bányái teljes üzemmel dolgoznak olyannyira, hogy a most zárult üzletév mérlege szerint

újabb beruházásokra husz millió dinárt fordíthatnak,

holott ugyanakkor csupán leírásokra majdnem 30 millió dinárt használtak fel. A Rimamurányi kedvező üzletéve Magyarország gazdaságának valóságos kis tükröképe, mert a Rimamurányi, a széntermelési és a vezetőszerpével az ipari termelésnek valóságos kontrollorja. S mert Magyarország az utóbbi években, az alábbi tabella szerint:

	1933	1934	1935	1936
a mezőgazdaságban:	11	12	15	16
a vasúti forgalomban:	34	37	31	34
a nehéziparban:	15	16	18	25
a gépiparban:	36	43	53	58
az építő iparban:	21	27	28	34

ezer vagon szenet fogyasztott, nyilvántaló, hogy az 1936 évi rekord szénfogyasztás a magyarországi ipari termelés továbbfejlődé-

1937 április 14 és 15-én huzzák

az állami osztálysorsjáték

SORSJEGYEIT

EDDIG KILENC SZER

1.500.000 dináros

1.200.000 dináros

1.000.000 dináros

főnyereményeket a nálunk vásárolt sorsjegyek nyerték!

Rein A. és Társa

Hica 15. Z A G R E B Gajeva 8

Ismert miniszteri és szolid kiszolgálás.

se utját mutatja.

A háború utáni gazdálkodás öszszesugorodása és az áruklíringrendszer sokszor káros befolyása súlyosabban csupán a világhírű Ganz villamossági rt.-ot érintette, amely a magyar agrártermékekért cserébe behozott külföldi, elsősorban a német gép és villamossági művek dömpingtermékeivel szemben alulmaradt. A „Ganz” nehezen tudja régi kapacitását megközelíteni és hogy ma mégis elérte annak ötven százalékát, csak annak tudható be, hogy villamosmozdonyait — amelyekkel világszerte vezet — egyre nagyobb mennyiségekben exportálja, így többek között Jugoszláviába is.

Érdekes tünet,

• magyarországi textilgyártás hatalmas fellendülése és egyre jelentősebb kivitele.

A háboru utáni Magyarország a cseh piacra volt utalva és a cseh textiltermékeknek valóságos gyarmata volt oly arányban, mint Ju-

goszlávia. Ma a helyzet örvendően megváltozott. A két állam a cseh textilipartól függetlenítette magát és Jugoszlávia belső szükségletét már a nemzeti textilipar fedezi. Magyarország ezen is túljutván, az elmúlt évben a textilgyártáshoz szükséges

gyapottónál 94 százalékát a belföldön gyártott fonállal fedezte

és termékeinek majdnem tíz százalékát, csaknem háromszáz millió dinár értékben, már exportálhatta. A magyar textiltermékek főbb piacai: (mennyiség szerinti sorrendben) az Egyesült Államok, Egyiptom, ázsiai országok (főleg Perzsia és India), afrikai gyarmatok és a délm-rikai államok (Brazília és Argentína is).

Mr. Tyler nyugodtan mosolygott és továbbra is gyönyörködhet a csodás Buda panorámájában. A Duna mentén komoly, öntudatos termelő munka folyik.

Mert pl. hány-szor megtörténik az, hogy az ember munkást keresvén, meglát egy csoport munkáskülsőjű embert ácsorogni, vagy lassan meave beszélgetni az uccán. Semmi ismertető jelük nem lévén aranyéve, hogy hajlandók-e munkát vállalni, meg sem kísérik őket megkérdezni, hogy vállalnak-e munkát. Az is megtörténik, hogy egy ilyen csoportot megszólit az illető, s azok elutasítják, míg a mellette korábban elhatárolt munkások között lett volna neki megfelelő.

Igy a munkaadó, de a munkanélküli munkás is sokszor elűzhető egymás mellett, míg egymásra talál. Ellenben a felüzlött jelvény minden keresgélést feleslegessé tesz. Altala a munkás is gyorsabban jut munkához, s a munkaadó munkáshoz.

Ez tehát a házilag való munkaközvetítés.

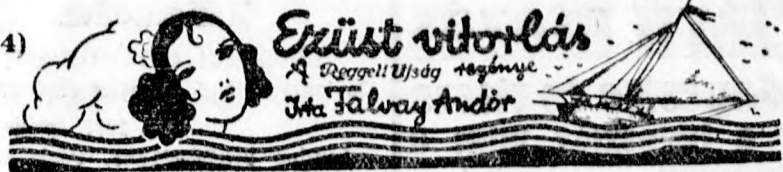
Már most aszerint, hogy milyen munka végzésére vállalkozik az illető, a jelvények színe lehet irányadó. Más színű jelvényt viselhet a mező munkás, más az ipari munkás stb., s ez még inkább megkönnyítheti a munkaközvetítést.

Még a hársjelű alkalmazását is nagyon megkönnyíti ez a módszer, mert a felmondásban levő cselédség megfelelő jelvény viselésével ezt közölheti a munkaadókkal s így azok sokkal könnyebben elhelyezkedhetnek.

A papírjelvények megőrizhetők és újabb munkanélküliség esetén újból használhatók, viszont ócsoráságuk még a legszegényebb munkásnak is lehetővé teszi beszerzésüket.

(dr. f. a.)

(34)

— Mennyi banán és mennyi kókuszdió! — ujjongott Pietro, akit fiatal gyomra még a szépség megítélésében is fontos szerepet játszott.

— Nekem ezek a kis madárkák tetszenek. — mondta őszinte lelkesedéssel Ermete. — Ennyi tarka, édes kis madarat még együtt soha nem láttam.

Konrád kiment egészen a partra és felnézett az égre. Amikor visszajött, így szólt:

— Fiuk, a nap golyója már lefelé indul égi útján... Azt hiszem itt az ideje, hogy megfelelő szállást építsünk magunknak... Eljön az este és mi addig se fogunk betelni ezzel a rengeteg szépséggel... Igaz, hogy a vitorlásra is eltölthetjük az éjszakát, de mégis jobb volna itt a szigeten...

— Tessék csak lepihenni, — mondta készségesen Ermete. — Ezt mi ketten elintézzük... Ugye Pietro?

— De el ám! — felelte rá a másik.

— Jól van, fiuk! — mosolygott Konrád. — Én addig visszamegyek a vitorlásra!...

Ermete és Pietro hozzáfogtak a munkához.

Két kunyhót akartak állítani, egyet a maguk számára, egyet pedig Füzesséry Konrád gróf használatára. Azt akarták, hogy a lehetőséghez képest kényelmesen rendezzék be. Tudták, hogy a vitorlásra mindenféle szerszám akad, ami pedig a gerendákat és deszkákat illeti, ez az őserdő akár ezer kunyhó részére is elég anyagot ad.

Ugy döntöttek, hogy Konrád gróf kunyhóját egy-két buterral is felszerelik, amit titokban a vitorlásról fognak lehurocolni. Azért titokban, hogy annál nagyobb legyen a meglepetés öröme. De még ennyivel sem érték be. A két kunyhó előtt asztalt állítottak, megterítették a vitorlásról lecipelt tárgyakkal, elhelyezték rajta az ételket, aztán megmosakodtak és illemtudóan jelentkeztek Konrád előtt.

— Jelentjük alászan, készen vagyunk! — mondta Ermete.

— Sőt a vacsora tálalva van! — tette hozzá vigyorgó arccal Pietro.

Konrád elhagyta a vitorlást és követte két matrózát, akik előtte mentek, de most már egymásba karolva. A közösen végzett munka és a közös eredmény dicsősége úgy összebékítette őket, mintha soha életükben nem torzalkodtak volna egymással.

Konrádnak még a könny is kiszökött a szeméből, mikor meglátta a két kis kunyhót és előtte a szépen megterített asztalt.

— Köszönöm, fiuk... Nagyon köszönöm nektek!...

Megállt, levette sapkáját, az égfelé emelte tekintetét, összekulcsolta kezét és csengő hangon így szólt:

— Előbb azonban mondjunk hála! a Mindenhatónak... Köszönjük meg, hogy életünket kegyesen megmentette és ide vezényelt a Kolibri szigetre, ebbe a valóságos földi paradicsomba... Higyjétek el,

ha ő szent kegyelméből nem vigyázott volna ránk, most már a tenger fenekén pihennénk és a halak lakmároznaának testünkben!

Pietro és Ermete is összekulcsolta kezét és halkán imádkozott.

A vacsorát vidám hangulatban, kedvesen beszélgetve fogyasztották el. Aztán felállott Konrád és ezt mondta:

— A nap ugyan még nem szállt le egészen, de én mégis azt ajánlom, hogy térjünk aludni... Fáradtak vagyunk mind a hárman és nagyon ránk fér a pihenés... Holnap aztán gondolkozunk a további teendőkről és mindent megbeszélünk...

Kezet fogott mindkettőjükkel.

— Jó éjszakát, fiuk...

— Jó éjszakát, gróf ur és szép álmokat! — mondta egyszerre Ermete és Pietro.

Füzesséry Konrád gróf bement abba a kunyhóba, amit az ő számára állítottak fel. Meglepetéssel látta, hogy az ezüst vitorlás egyik kis pamlagát hozták ide fekelyül.

Mosolyogva letilt a pamlagra.

Kis idő múlva felemelte tekintetét, hogy körülnézzen.

A falon ott lógott Montabán Iza bella fényképe. Pietro hozta le a vitorlásról és akasztotta fel. Azt gondolta, hogy örömet szerez vele.

Az első pillanatban le akarta venni a falról, hogy ne is lássa.

De aztán mégis ott hagyta.

És mielőtt álomra esukta volna szemét, tekintetével még egyszer végigsimogatta a leány fényképét.

KILENCVENKILENC VIRÁGCSOKOR

Bondi Szilvia jökedvűen ébredt a Granada mulatóban töltött éjszaka után.

Igaz, hogy ebben fontos szerepe volt az Eszkoriál szálló fényűző berendezésű lakosztályának és igazán paradicsomi ágyának, amelyben pompásan lehetett aludni és szépeket kellett álmodni. Az is igaz viszont, hogy ez az ébredés meglehetősen későn következett be, aminek magyarázata Szilvia késői lefekvése volt. Bizony, az óra mutatója nagyon közel járt már a tizenkettes számhoz, amikor a szép kisasszony felnyitotta szemét.

— Jó reggelt, kedves Nedda! — mondta feltűnő vidámsággal.

A társalkodónő már régen felkelt és azóta ott ült Szilvia szobájában. Felébreszteni nem akarta, de nem is mertte. Tudta, hogy annak levét csak ő inná meg, mert Szilvia olyan rosszkedvű és morcos lenne, amivel egész napját elrontaná.

De azért mégis különösnek találta, hogy uraője ilyen sokáig nem hajlandó felébrenni. Valami kevés irigység és ingerültség is volt a szívében, hogy ő már milyen régen ébren van és kénytelen mozdulatlanul ülni, nehogy felébressze ezt az álomszuszék kisasszonyt.

(Folytatjuk!)

Féltárú utazás Budapestre és vissza ugy a ju'oszláv, mint a magyar vasutakon

Előzetes magyar vízum nem szü- séges!

30 napos budapesti tartózkodás, melybe a Nemzetközi Kiállítás és a pravoszláv husvétii ünnepek is beleszámolnak.

Kedvezményesen lehet Budapestre beutazni április 20-tól május 10-ig. Visszautazás április 30-tól május 19-ig.

Az utazáshoz jugoszláv utlevél szükséges.

A magyar vízumot Budapesten a Kiállítás adják meg P. 2.50 ellenében, amely két havi tartózkodásra jogosít (vasúti kedvezménytel vissza utazni azonban május 19-ig kell).

A jugoszláv vasutaknál a magyar határig a vasúti jegy teljes árát kell megfizetni, e jegyet meg kell őrizni mert a visszautazás ezen jeggyel teljesen ingyen oszkozhatható.

A vasúti jegy ára Kelebiától Budapestig és vissza személyvonaton 7 P. 30.— gyorsvonaton 11 Pengő 70. díjér.

A vásárlás előjaira dinárt kívánni nem lehet. A vásárlásra szánt összegek bármely felhatalmazott pénzügyesnél helyezendők leteltek, s a letétigazolványok alapján azok Budapesten Pengőben becsáttnak rendelkezésre.

Vásári igazolványok (melyeket a Kiállításra le kell bélyegeztetni) 50 dinár és portó beküldése ellenében a következő helyeken kaphatók:

Szabotica: Horvát Általános Hitelbank, Közgazdasági Bank, Városi Takarékpénztár, Putnik.

Bácska Topola: Putnik, Bácskai Takarékpénztár, mint a Közgazdasági Bank szaboticei fiókja.

Novivrbász: Putnik, Garamszeghy. Pál könyvkereskedés.

Noviszd: Putnik.

Petrovgrad: V. Beeskerokj Takarékpénztár, Putnik.

Szombor: Bácsko Polyoprivredno Udruszenye, Putnik, Szombori Takarékpénztár.

Szenta: Novoszel János Gazdakör, Kereskedők Egyesülete.

Sztáribecsej: Putnik.

Velika Kikinda: Közponit Takarékpénztár, Putnik.

Apatin: Apatinszka Banka i Stedionica.

Csakovec: Hoffmann Elemér.

Dolnya Lendava (Prekmurje): Balányi Ernő könyvkereskedés.

Oszijek: Putnik.

Pancsevó: Népbank, Globus Internationale Transporte.

Kula: Hitelbank, Putnik.

Murszka Szabota: Takarékpénztár.

Vrsac: Putnik.

Zágreb: Magyar Konzulátus, Putnik, Waggon Lits.

Beograd: Putnik, Waggon Lits, Magyar Utlevél Hivatal, Magyar Külkereskedelmi Hivatal beogradit kirendelt sége, Magyar Kereskedelmi Képviselet Utazási Osztálya, (Jaksioseva 2).

Tőzsde

BEOGRADI ÉRTÉKTŐZSDE

Devizák: kínálat—kereslet dinárokkal

1937 április 2.

London 215.71—213.65, Páris 202.55—201.11, Newyork 4378.57—4342.23, — Genf 1003.52—996.45, Milánó 232.77—229.69, utalvány 225, Prága 153.64—152.54, Berlin 1771.91—1758.03, Brüsszel 741.50—737.44, Bécs magánkliring 804.17—794.17, Amszterdam 2410.26—2395.66, zaloniki 32.10—31.40, Varsó 835.73—829.23, London magánkliring 238.80—237.20, Berlin magánkliring 1236.58—216.58.

Allampapírok: 2 és fél százalékos hatna steta, prompt 408—407, 8 százalékos külföldi kölesön 796.50, 7 százalékos Blair kölesön, kötés 87, 4 százalékos agrár kölesön 52.50—52, 7 százalékos stabilizációs kölesön 88—87.25, 7 százalékos beruházási kölesön, kötés 88—87.50.

Részvények: Narodna banka 7350, Privilegizált agrár bank 199.50—198.

NOVISZADI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, 78 kgos 2 százalékos, bácskai Noviszd környéki 177—179, Szombor környéki 177—179, középbácskai 177—179, felsőbácskai 177—179, tiszai uszályból 185—187, bácskai és bánáti, duna uszályból 184—185, begai uszályból 187—187, felsőbánáti 177—179, délbánáti 175—177, szerémi 177—179, szlavóniai 177—179. — Rozs 144—146. — Árpa 64 kgos bácskai és szerémi 122.50—125. — Zab 102.50—105. — Tengeri bácskai 92—93, bánáti 90—91, szerémi 92—93, ingyiai paritásban áprilisra 92—94, uszályból áprilisra 96—98. — Buzaliszt bácskai és bánáti állomásról nullás g és g 255—265, kettes 235—245, ötös 215—225, hatos 185—195, hetes 155—165, nyolcas 107.50—112.50, —

szerémi és szlavóniai állomásról nullás g és g 250—260, kettes 230—240, ötös 210—220, hatos 180—190, hetes 150—160, nyolcas 107.50—112.50. — Buzakorona jutazsákokban bácskai, szerémi és bánáti 86—88, jutazsákokban uszályból 88—90. — Sertészsír 1240—1260. — Irányzat: változatlan. Forgalom: nagy

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, bácskai, Szombor környéki 174—176, felsőbácskai 174—176, szlavóniai 174—176, szerémi 174—176, Tisza, bácskai uszályból 185—187, Tisza, bánáti uszályból 185—187, felsőbánáti 174—176, bánáti 173—175, begai hajórakomány 185—187. — Rozs, bácskai vasut 143—145. — Zab, bácskai vasut 102.50—105, szerémi és szlavóniai 102.50—105. — Árpa, bácskai 63—64 kgos 22.50—25, bácskai tavaszi 67—68 kg 50—52.50, szerémi tavaszi 67—68 kg 130—132.5, baranyai tavaszi 132.50—135. — Tengeri, bácskai vasut prompt 91—93, Bab, szokvány 240—245. — Buzaliszt nullás g és g 252.50—267.50, kettes 232.50—247.50, ötös 212.50—232.50, hatos 192.50—202.50, hetes 162.50—172.50, nyolcas 105—110. — Korpa, pr 90—92. — Sertészsír, új kishordókkal 2.25—3.25, új középhordókkal 12—13, új nagyhordókkal 11.75—12.75, kánóan brutto-nettóérti 11.25—12.25. — Szőlő szalonna pofa és hasalja nélkül 12.25—12.25, füstölt szalonna: 12.25—13.25. — Irányzat: nyugodtabb.

KÜLFÖLDI TŐZSDEZARLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 7.80—7.95, Prága 69.30—69.70, Berlin 5.68—5.72, London 214.

Zürich, Páris 20.18 egynegyed, London 21.47 egynegyed, Newyork 4387 hétényolcad, Brüsszel 73.90, Milánó 23.125, Amszterdam 240.225, Berlin 176.40.

URÁNIA MOZI

Ma 5 órákor utoljára

SHIRLEY TEMPLE

M: este 7 órákor Be mutat

Táncos éjszaka

Főszerepök Zilahy Irén és Halma Tibor

Vasárnap **Matiné** 1/2 11 órákor

SHIRLEY TEMPLE

Egda om ói me túrt szívvel tudjuk az ószes okononka barátokká és ismerősöké: a szomo a hirt, hoy a eljethetel en es oron szere etl i, ri, apa, nagy-apa testvér, sógor, após es rokon

Paiz József

nyug. városi főpénztáros

43 éves no doz házassága, eset nek 68 éviben, rövid szenvedés es a haidokios szensé enek ajias te ve e után 1. szi apri is h 1-én d. e. 10 órákor az Uban csendesen eis ender t

A drá a lis otuek h lt temetl szombaton 1. évi, apri s h 3-én d u 1/3 órákor io juk a rom, keth temetl képo-najaboi órok avusa omra he yerni.

Ar en'esztelő szon'imesi dozat a boldogult letu uovórt 1. szi apris h 3-án reggel 1/3 órákor fog a betéri rom, kath plebaniatemp omban az Urnak bemu aittati

A mi 'eghívobb szeretetünk kísérlen el az örök életbe!

Béke hamvaidd!

Noviszd, 1937. Április 1.

A gyászola család

APRÓ- HIRDETÉSEK

ugy hétköznep, mint vasárnap egy szó 1 dinár, NAGY BETŐS 2 dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12 dinár Hirdetéseket a másnapit lapra délután 4 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli

Kereslet

Német szerb gyors- és gépirót keresek Kulára, délelőtti munkára. Irásos ajánlatokat a Reggeli Ujság kiadóhivatala továbbít. 1612

Azonnalra felvétetik egy mindeneseány, aki a főzéshez is ért. Futoska 4 1634

Jól főző, mindenese, magányos nő. Azonnal felvétetik, Kr. Petra II. 88. 1647

Középkorú nő, aki a főzéshez is ért, mindenese felvesz Schmidt, G. G. 1692

Keresünk intelligens 15—18 éves nagyobb fiut. Személyes jelentkezés: Cinkografia, Noviszd, Bulevar Kraljice Marije 13. 1693

Házmaster, gyermektelen, nős ember, azonnalra felvétetik. Ivkovic Nikola, Noviszd, Duna ucca 29. 1641

Eladó

Teljes tejesarnoki berendezés, 200 literes Alfa-géppel, más vállalkozás miatt eladó. Cim: A. Schaffer, Csonoplya. 1613

Két és fél hold szőlő, esárdával együtt, forgalmas országot mellett, sűrűsően eladó, vagy noviszdai házért elcsereleendő. Cim a kiadóban. 1613

Villaszerü, modern ujonnanépített családi ház, adómentességgel, Péterváradon, egy perenyire az autóbussmegállótól, közvetlenül az iskolánál, családi okok miatt jutányosan, szabadkézből eladó. A ház áll 5 szobából, előszoba, fürdőszoba, üvegterasz, pince, vízvezeték, W. C. cisterna, konyha, mosókonyha, vízvezetékkel, villanyvilágítással, parkirozott kerttel. Erdeklődni: „Kemikalija” Gyarmathy. Tel.: 25—38 vagy dr. Vladarski, Petrovaradin. 1648

Kiadó

Kiadó április 15-re háromszoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, spejzből álló lakás. Sztevana Branovacsog 1. 1621

Allást keres

Inkasszansi állást keres egy megbízható fiatalember. Nyelvtudása: szerb és magyar. Óvadék 3000 dinár. Cimeket a kiadóba kér. 1626

Házasság

JÓALLASU hivatalnok me ismerkedne házasság céljából kulturált, jömegjelenésü hölgyvel, 28—33 éves korig. Vallás mellekes. Hozományra reflektál. Leveleket „Tavas” jeligen a kiadó továbbít. Csak teljescimü levelekre válaszolok. 1512

HIRDESSZEN a Reggeli Ujságban

AVALA MOZI

április 1-4-ig csütörtöktől—vasárnapig
GUSTAV FRÖHLICH, BRIGITTE HORNEY
és Fritz Kampers szenzácios filmreleke:
ANATOL
Bernhard Kellermann regénye nyomán.
Rendezte: W. Tourjansky
Gazdasági film isor!

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszd, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Felelős kiadó: **André Dezső**
A kiadóhivatali feladás sorozója: **Blazsek Ferenc**
Pretpiata — Előfizetés:
Egy hóra . . . . . 20— dinár
Két hóra . . . . . 40— dinár
Három hóra . . . . . 55— dinár
Félévre . . . . . 110— dinár
Égész évre . . . . . 200— dinár
Zlazi svakodnevno - Megjelenik naponta
Pošt. čekovni račun — Postacsekkszámla:
Zagreb, 46.692